

Справка за отразяване на постъпилите предложения и възражения в процеса на обществено обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане по интервенция П.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. – ПРИЕМ № П/Г/1/1/1

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на СПРЗСР
1.	Димитров	20.10.2025 г. 10:39	Уважаеми Г-н/Г-жо, Във връзка с публикувани за обществено обсъждане интервенции П.Г.1 и П.Г.1.1 предлагам изменение в условията за кандидатстване по интервенция П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ По отношение на критерий за подбор 5.5 (Раздел 11, т. 11): Предлагам изключване на процедура № BG06RDNP001-4.017 от списъка с процедури (№ BG06RDNP001-4.008, № BG06RDNP001-4.012 и № BG06RDNP001-4.017), които се вземат предвид при присъждане на приоритет по критерий 5.5 „Кандидати, които не са подпомагани по подмярка 4.1 от ППСР“, за да се осигури равен достъп до приоритет за кандидатите. По отношение на критерий за подбор 5.5 (Раздел 11, т. 11): Предлагам изключване на процедура № BG06RDNP001-4.017 от списъка с процедури (№ BG06RDNP001-4.008, № BG06RDNP001-4.012 и №	Не се приема. Критериите за оценка са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. От друга страна, именно заради равнопоставеност между кандидатите, не са поставяни допълнителни условия и изисквания и не са предвидени изключения при оценката за съответствие с посочения критерий.

		BG06RDNP001-4.017), които се вземат предвид при присъждане на приоритет по критерий 5.5 „Кандидати, които не са подпомагани по подмярка 4.1 от ПРСР“. Допълнително предлагам добавяне на условие, че кандидати, участвали в процедура № BG06RDNP001-4.017, които кандидатстват с разходи за напояване по интервенция П.Г.1, да не получават приоритетни точки по критерий 5.5. Обосновка: 1. Гарантира равнопоставеност: Процедура № BG06RDNP001-4.017 е специализиран прием, ограничен изключително до инвестиции в напояване, което го прави значително по-ограничен в обхват спрямо общите инвестиции по подмярка 4.1 (напр. модернизация на техника или сгради), и включването му в критерий 5.5 несправедливо лишава кандидатите, получили подпомагане за напояване, от приоритетни точки. 2. Подкрепи целите на интервенцията: Изключването на процедура № BG06RDNP001-4.017 и добавянето на условие, че кандидатите по нея, които кандидатстват с разходи за напояване по П.Г.1, да не получават точки, ще насърчи по-широк кръг от кандидати да участват в приема за модернизация и разширяване на производството, като същевременно предотврати дублиране на подпомагане за сходни инвестиции, подкрепяйки специфична цел SO2 (конкурентоспособност) и междуведомствена цел ХСО (цифровизация и иновации).	
--	--	--	--

			3. Осигурява логична последователност: Включването на процедура № BG06RDNP001-4.017, която е целева и ограничена до инвестиции в напояване, в критерий 5.5 създава неравностойно третиране на кандидатите спрямо тези, които не са участвали в специализирани приеми, а предложеното условие за некласиране на заявления с разходи за напояване от тези кандидати ще осигури справедливо разпределение на приоритетните точки. Моля да разгледате предложението и да го включите в окончателните условия за кандидатстване, за да се осигури по-справедливо класиране на кандидатите и по-ефективно изпълнение на целите на интервенцията.	
2.	Иванова	21.10.2025 г. 14:34	Във връзка с публикувани Условия за кандидатстване по П.Г.1.1. - Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда предлагаме да се направят следните корекции: Точките по критерии 3.1 „Финансовото състояние на кандидата обезпечава реализирането на инвестициите“ да бъдат редуцирани на 8 точки (вместо предложените 15 точки) и по двете интервенции със следните аргументи: Критерият „Финансовото състояние на кандидата обезпечава реализирането на инвестициите“ е безспорно важен, тъй като гарантира, че проектите ще могат да бъдат успешно изпълнени и доведени до край. Не се поставя под съмнение необходимостта от неговото наличие в критериите за подбор, но	Не се приема. Критериите за оценка и тяхната тежест са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. По време на обсъжданията бяха взети предвид аргументите и мотивите на заинтересованите страни и е търсен баланс при определяне на точките, който да отрази идентифицираните потребности и опита от

		проблем представлява прекалено високата тежест, която му е отредена – 15 точки. При това точкуване критерият създава сериозен дисбаланс, който поставя големите и вече утвърдени предприятия в привилегирована позиция за сметка на по-малките стопанства. Големите земеделски предприятия по своята същност разполагат с капацитет за реализиране на значителни приходи и могат лесно да обезпечат необходимите инвестиции според критерия. Това автоматично им носи по-висок резултат по критерия и увеличава шансовете им за одобрение. В същото време по-малките кандидати, които тепърва желаят да разширят своето производство и за които подкрепата е от решаващо значение, се оказват в по-неблагоприятно положение. Така заложеният подход на практика концентрира ресурса в стопанства, които и без това имат по-добри възможности да реализират инвестиции, докато по-малките производители остават с ограничен достъп до финансиране. Следва да се подчертае, че целта на интервенциите е не само да се гарантира изпълнението на проектите, но и да се подпомогне устойчивото развитие на сектора, включително чрез създаване на условия за растеж на по-малки и средни стопанства. В условията на инфлация и значително повишени разходи за машини и оборудване, именно тези стопанства изпитват най-голяма необходимост от подпомагане, тъй като нямат достатъчно собствен	прилагане на аналогични мерки в предходните програмни периоди.
--	--	--	---

		финансов ресурс, за да реализират инвестициите. Ако тежестта на критерия остане твърде висока, съществува риск подкрепата да се съсредоточи основно в по-големи земеделски предприятия, което ще обезсмисли до голяма степен целите на мярката. С оглед на изложеното, подходящо решение е не пълното елиминиране на критерия, а неговото редуциране от 15 на 8 точки. По този начин ще се запази ролята му да оценява финансовата стабилност на кандидатите, но същевременно ще се намали дисбалансът между различните групи стопанства и ще се даде по-реален шанс на по-малките производители да се възползват от подпомагането. Редуцирането на точките би осигурило по-справедливо разпределение на ресурса и би допринесло за по-балансирано развитие на земеделския сектор. Така интервенциите ще постигнат своята основна цел – да стимулират модернизацията и устойчивия растеж на всички категории земеделски стопанства, а не само на тези, които вече разполагат с голям финансов потенциал. • Уточняващият текст в критерии 4.5 „Кандидати, които не са подпомагани по подмярка 4.1. от ПРСР“ да бъде коригиран както следва: „Приоритет се присъжда на заявления за подпомагане, представени от кандидати, които нямат реализиран проект/ имат подадена заявка за окончателно плащане/имат получена финансова помощ по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008, № BG06RDNP001-4.012 и №	Не се приема. Критериите за оценка и тяхната тежест са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. Критериите са приети след задълбочени дискусии със заинтересованите страни, в които са взети предвид и анализите при подготовка на
--	--	--	--

		BG06RDNP001-4.017 по подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“ (извършва се служебна проверка).“ със следните аргументи: Критерият „Кандидати, които не са подпомагани по подмярка 4.1. от ПРСР“ има за цел да се даде приоритет на стопанства, които досега не са получавали подкрепа, и в този смисъл е справедлив и правилен. Проблем обаче представлява уточняващият текст към него, според който за да се счита, че кандидатът е бил подпомаган, е достатъчно той да има сключен административен договор по съответните процедури по подмярка 4.1. (№ BG06RDNP001-4.008, № BG06RDNP001-4.012 и № BG06RDNP001-4.017), независимо дали проектът е бил изпълнен и дали реално е получена финансова помощ. Подобна формулировка поставя кандидатите пред сериозни предизвикателства, тъй като много бенефициенти всъщност са сключили договори, но поради съвкупност от обективни и извънредни обстоятелства, не са успели да изпълнят проектите си и не са получили финансиране. В основата на проблема стоят процедурите № BG06RDNP001-4.012 и № BG06RDNP001-4.017 по подмярка 4.1., които бяха сред най-трудните приеми за изпълнение досега — с крайно ограничени срокове, често дори по-кратки от заложените срокове по подмерките (например по процедура BG06RDNP001-4.012 нямаша нужните 36 месеца за изпълнение, а по	стратегическия план, идентифицираните потребности и опита от прилагане на подобни мерки в предходните програмни периоди. С цел осигуряване на равно третиране на кандидатите са включени посочените приеми, т. е. всички приеми по подмярка 4.1 от ПРСР 2014-2020 г.
--	--	---	--

		BG06RDNP001-4.017 – нужните 12 месеца). В допълнение, това се случи в контекста на пандемията от COVID-19 и последиците ѝ, както и във времето на войната в Украйна — фактори, които драстично затрудниха логистиката, доставките и реализацията на проекти от страна на земеделските производители. В резултат, голяма част от стопанствата, макар и да имат формално сключени договори, реално не успяха да реализират предвидените инвестиции и не са получили средства по тях. На този фон, наличните данни (например от системата ИСУН) показват сравнително ниска степен на усвояемост по тези приеми на подмярка 4.1., което потвърждава, че процедурите бяха значително по-трудни за успешно приключване от типичните. Приравняването на стопанства, които са в такава ситуация, с тези, които действително са получили финансиране и са изпълнили проектите си, е формално несправедливо — ограничава достъпа до нови конкурси и лишава от възможност онези бенефициенти, които поради обстоятелства извън техния контрол не успяха да завършат успешно предишния си проект. Поради тази причина настоящото описание на уточняващия текст е несправедлива, тъй като приравнява стопанствата, които реално са получили подпомагане, със стопанствата, които имат само формално сключен договор, без изпълнение и без постъпили средства. Това води до ограничаване на достъпа на редица кандидати до нови интервенции,	
--	--	---	--

		въпреки че те фактически не са се възползвали от публичен ресурс. С оглед на изложеното е необходимо уточняващият текст да бъде коригиран така, че критериите да се прилагат само по отношение на кандидати, които вече имат изпълнен проект и са получили финансова помощ по подмярка 4.1. Така ще се постигне реалната цел на критерия – да се даде предимство на стопанства, които досега не са били подпомагани, като същевременно ще се избегне неоправданото ощетяване на кандидати, които не са получили финансиране, въпреки сключен договор. • Да бъде добавен нов критерий „Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“ като същия да бъде с поне 10 броя точки със следните аргументи: Предложението за добавяне на нов критерий с фокус върху за стопанството технологии, като иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации е напълно обосновано и в съответствие с целите на Общата селскостопанска политика и на Стратегическия план	Не се приема. Критериите за оценка и тяхната тежест са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. В допълнение, следва да се има предвид, че интервенция II.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства, насочени към опазване на компонентите на околната среда“ е специално фокусирана и към технологиите на прецизно/интелигентно/цифрово земеделие.
--	--	--	---

		за развитие на земеделието и селските райони на Република България. На европейско ниво, ОСП 2023–2027 г. поставя ясен акцент върху модернизацията на селското стопанство чрез поощряване на обмена на знания, иновации и цифровизация. Това е определено като ключов инструмент за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и ефективността на земеделските стопанства в дългосрочен план. В този контекст, проектите, които залагат на въвеждането на иновативни технологии, следва да получават приоритет в процеса на оценка. На национално ниво, в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони ясно е формулирана специфична цел SO2: „Подобряване на ориентацията на пазара и увеличаване на конкурентоспособността на стопанствата в краткосрочен и дългосрочен план, включително по-голям фокус върху научноизследователската дейност, технологиите и цифровизацията“. Това е една от водещите насоки на политиката в сектора и обосновава необходимостта от въвеждането на приоритетен критерий, насочен именно към стимулиране на иновациите. Следва да се отчете и фактът, че България вече има приета Национална стратегия за цифровизация на земеделието и селските райони, която подчертава нуждата от внедряване на прецизни технологии, цифрови системи за управление и други решения, които да подпомогнат земеделските производители.	
--	--	--	--

			Добавянето на такъв критерий ще ускори внедряването на тези технологии и ще допринесе за по-бързото адаптиране на сектора към съвременните икономически и екологични предизвикателства. В обобщение, въвеждането на нов критерий, който да дава приоритет на проектни предложения с инвестиции в иновативни и цифрови технологии, ще осигури пряка връзка между прилагането на интервенциите и постигането на стратегическите цели на ОСП и СПЗРСР. Това ще насърчи модернизацията, ще повиши конкурентоспособността на земеделските стопанства и ще създаде условия за устойчиво и иновативно развитие на българското земеделие.	
3.	Диана Георгиева	22.10.2025 г. 22:11	Предложения за промени: 1. Раздел 11. „Критерии за подбор и предварителна оценка“, критерий 4.3 • Текущ текст: „Кандидатът: – е участвал в Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ) и поема ангажимент за участие в нея или подобна (система за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС)) ежегодно до края на периода на мониторинг – 2 точки; – не е участвал в Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ), но поема ангажимент за участие в нея или подобна (система за информация за устойчивостта на земеделските	1. Не се приема. Система за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС) е новата система, която надгражда Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ). Това са двете системи, от участието в които зависи приоритизирането по критерия.

		стопанства (СИУЗС)) ежегодно до края на периода на мониторинг – 1 точка.“ • Проблем: В текста не е ясно какво се има предвид под „подобна система“, което може да доведе до различни тълкувания при оценката на проектите. • Предлагана промяна: Да се допълнят имената на конкретните системи, които ще донесат точки по този критерий. • Мотиви: Уточняването на примери за „подобни системи“ ще осигури еднакво прилагане на критерия от всички оценители и ще улесни кандидатите. Липсата на яснота в момента може да доведе до неравнопоставеност при оценяването и до спорове при проверка на ангажимента. 2. Раздел/ точка: Раздел 12.1 „Общи документи“, т. 8. Текущ текст: • „8. Влязъл в сила административен акт от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издаден по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ, с който е оценено, че осъществяването на инвестиционното предложение не води до значително отрицателно въздействие върху околната среда, както и документ за спазване на поставените условия и мерки по т. 21 от Раздел 9.1. „Условия за допустимост на дейностите/инвестициите, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане“, издаден от този орган. Представя се в случаите, когато	2. Приема се по принцип. С писмо с рег. № 04-00-2884-3 от 24.11.2025 г. МОСВ изразява принципно становище, че <i>„предложения на кандидати за подпомагане по СПРЗСР 2023-2027 г., свързани само и единствено със закупуване на техника или инвентар, софтуер, специализирани транспортни средства и материални и нематериални инвестиции за прилагане на технологиите на прецизно/интелигентно/цифрово земеделие, няма основание да се провеждат процедури по реда на глава шеста от ЗООС. Същите не попадат и под разпоредбите на чл. 31, ал. 1 от ЗБР и за тях не е необходимо провеждане на съгласувателни процедури по реда на Наредбата по чл. 31а от ЗБР“.</i>
--	--	--	---

		издаването на документа се изисква по ЗООС и/или по ЗВ. Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока, указан в писмото за отстраняване на несъответствия и нередовности.“ • Предлагана промяна: Да се добави ново изречение в края на текста: „Документ от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД) не се изисква при инвестиции, включващи единствено доставка на самоходна земеделска техника, прикачен инвентар, софтуер и дронове които не попадат в обхвата на процедурите по оценка на въздействието върху околната среда по смисъла на ЗООС и ЗВ.“ • Мотиви: 1. Изискването за представяне на документ от РИОСВ при инвестиции, които се изразяват единствено в покупка на земеделска техника, прикачен инвентар софтуер и дронове, е административно ненужно и забавя процедурите. 2. При тези инвестиции липсва каквото и да е въздействие върху околната среда, поради което няма логическо и нормативно основание за изискване на становище по ЗООС или ЗВ. 3. По аналогия с процедурите по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), това изискване вече беше премахнато, което значително намали	Писмото ще бъде публикувано на общодостъпно за всички потенциални кандидати място с цел улесняване и намаляване на административната тежест.
--	--	---	---

		административната тежест както за кандидатите, така и за РИОСВ. 4. Предложението ще позволи РИОСВ да насочи ресурса си към разглеждане на инвестиции, които реално могат да окажат въздействие върху околната среда (строителство, напояване, животновъдни обекти и др.). 3. Раздел 11. „Критерии за подбор и предварителна оценка“, критерий 3.1 Текущ текст (извадка): „Критерий 4.1. Кандидатът демонстрира положителни икономически резултати за последните три приключени финансови години, като показателите се изчисляват въз основа на данни от Отчета за приходите и разходите (ОПР).“ Предлагана промяна: - Да се допълни текстът така че да става ясно как когато кандидатът не води счетоводство по реда на Закона за счетоводството и подава годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, ще се изчислява този критерий. Да се добавят кои са кодове от ГДД, както в условията за кандидатстване така и в Приложение 1. 4. Раздел 9.1 „Условия за допустимост на дейностите/инвестициите, в т.ч. срок за	3. Не се приема. По данни от електронната страница на Националния статистически институт (НСИ), на основание чл. 20, ал. 4 във връзка с ал. 3 от Закона за статистиката всички физически лица, които са осъществили стопанска дейност през отчетната година, имат задължение за подаване на Годишен отчет за дейността (ГОД) в НСИ. Задължение да подават ГОД имат само тези физически лица, които извършват стопанска дейност, т.е. реализират продукти или услуги на пазара, а не тези, които произвеждат продукти за собствено потребление. Отчетът, който се попълва от земеделските стопани, е „Годишен отчет за дейността на предприятията, несъставящи баланс“ (НФ1). На следния електронен адрес - https://www.nsi.bg/news/godishniyat-otchet-za-deinostta-prez-2022-g-vklyuchitelno-i-na-zemedelskite-stopani-se-podava-v-nsi-do-30-yuni-1441 са налични разяснения от НСИ по отношение на това задължение и указания за попълването на ГОД. 4. Приема се по принцип.
--	--	---	--

		изпълнение на одобрените заявления за подпомагане“, т. 7.1 • Текущ текст: „7.1. Когато кандидатът е подал заявления за подпомагане и по интервенция П.Г.1.1., в което приходите от продажби се формират от едни и същи площи с култури/видове и брой животни, при изчисляването на показателите на бизнес плана се отчитат общо заявените разходи и сумата на субсидията по двете заявления за подпомагане.“ • Предлагана промяна: Да се допълни текстът, така че когато инвестициите са идентични или включват едни и същи активи, сбируването на разходите не следва да се прилага, тъй като в този случай е очевидно, че кандидатът няма да изпълни и двата проекта едновременно. Това води до изкривяване на бизнес плана чрез добавяне на разход, който реално няма да бъде извършен. • Мотиви: 1. В случаите, когато кандидатът подава проекти по двете интервенции с еднакви инвестиции (например една и съща машина или съоръжение), е ясно, че реално няма да бъдат изпълнени и двата проекта, а е участвал за да увеличи шанса си за одобрение. 2. В подобни ситуации сбируването на разходите изкуствено увеличава общите стойности в бизнес плана и води до нереалистични икономически показатели.	Добавено е уточнение по отношение на подадени идентични заявления за подпомагане в двата приема.
--	--	--	---

			3. Когато инвестициите по двете интервенции са различни (например техника по П.Г.1 и екологично оборудване по П.Г.1.1), сборуването може да се запази, защото тогава се отчитат реални допълващи се дейности, които могат да бъдат изпълнени. 4. Промяната ще предотврати изкривяване на бизнес плановете и ще осигури по-реалистична и справедлива оценка на проектите.	
4.	Румяна Благоева	23.10.2025 г. 13:40	В условия за кандидатстване със заявления за подпомагане по Интервенция „П.Д.1. Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“, раздел 7 „Допустими кандидати/бенефициенти:“, т. 18 „Когато земята, върху която са разположени културите, включени при определяне на изискуемия минимален икономически размер на стопанството от над 8000 евро СПО, се обработва на база на споразумение за масиви за ползване на земеделските земи, изготвено на основание чл. 37в, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, кандидатът трябва да има имоти, включени в споразумението за масиви, за същия размер на площта на земята, върху която са разположени тези култури, които да са негова собственост и/или да са наети/арендувани с минимален срок на действие пет години, като е допустимо не повече от 24 месеца от срока да е изтекъл към датата на подаване на заявлението за подпомагане.“	Приема се частично. В чл. 37в, ал. 15 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи е предвидена възможност земеделски земи, включени в масиви за ползване, „да се разпределят на съответните лица без промяна на местоположението, когато: 1. (отм. - ДВ, бр. 39 от 2024 г., в сила от 01.05.2024 г.) 2. са представили по реда на чл. 37б за участие в процедурата имоти с регистрирани правни основания за тях с площ, по-голяма или равна на площта, сертифицирана за биологично производство, и/или са представили по реда на чл. 37б за участие в процедурата имоти с площ, по-голяма или равна на площта, за която са одобрени проекти за инвестиции в напоителни системи; 3. са заявили желанието си да участват в процедурата за създаване на масиви за ползване по реда на този член.“, като тази възможност е приложима за земи, „сертифицирани за биологично

		Предлагам да се приложи по аналогичен начин и тука условието, а именно ако кандидата има собствена или дългосрочно наета земя (за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане) в дадено землище, с която участва в споразумение за масиви за ползване на земеделските земи, изготвено на основание чл. 37в, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи да може да подаде заявление за създаване на трайни насаждения, капково напояване и др. за същата площ, с която участва в споразумението. По този начин много повече кандидати ще успеят да кандидатстват за създаване на трайни насаждения без да имат комасирани площи. Също предлагам да отпадне условието за допустимост "кандидатите да са регистрирани като земеделски стопани по реда на ЗПЗП от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период". Считам това условие за дискриминационно, което лишава младите земеделски стопани от възможността да ползват финансиране за първоначални инвестиции при стартиране на дейност.	<i>производство и/или за тях са одобрени проекти за инвестиции в напоителни системи по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. и/или по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за програмен период 2023 - 2027 г., и/или по Националния план за възстановяване и устойчивост, и/или такива са изградени със собствени средства“.</i> Видно от гореизложеното и предвид факта, че чрез интервенция П.Г.1.1. се предоставя подкрепа за инвестиции в земеделското стопанство на кандидата, в случай на заявление за подпомагане за създаване на трайно насаждение с цел постигане на достатъчна увереност, че подпомогнатата инвестиция ще бъде във владение на кандидата в годините до края на периода на мониторинг, споразумение по чл. 37в от ЗСПЗЗ може да доказва изпълнение на условието по т. 11 от раздел 9.1 от Условието за кандидатстване, предвид допустимостта на тази дейност само за биологично производство. Не се приема. За подкрепа на младите земеделски стопани при стартиране на дейност в Стратегическия план е разработена и се прилага интервенция П.Д.1. „Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“.
--	--	---	---

5.	Василен Цветков	23.10.2025 г. 15:25	Уважаеми/а, Предлагам да се предвиди възможност за кандидатстване на млади фермери, които са регистрирани като земеделски стопани по-малко от 24 месеца преди подаване на заявлението. В публикуваната информация за интервенцията се изисква кандидатите да са регистрирани като земеделски стопани най-късно 24 месеца преди подаването на заявлението. Това условие е твърде ограничаващо, защото изключва най-новите фермери, които тепърва създават своите стопанства. За да се насърчи генерационното обновление и да се даде шанс на новите стопани, предлагам: • Премахване или намаляване на изискването за минимален период на регистрация (например до 6 или 12 месеца), за да могат фермери, които са започнали дейност през последните години, да се възползват; • Прилагане на допълнителни механизми за проверка на капацитета и жизнеспособността на начинаещите стопани вместо изискването за дългосрочна история; • Насърчаване на влизането на нови и иновативни участници в сектора, което ще подпомогне развитието на селските райони. Така ще се гарантира равнопоставен достъп до финансиране за всички млади фермери и ще се създадат условия за успешен старт на новите земеделски стопанства. Благодаря!	Не се приема. За подкрепа на младите земеделски стопани при стартиране на дейност в Стратегическия план е разработена и се прилага интервенция П.Д.1. „Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“.
----	--------------------	------------------------	---	--

6.	Мая К	24.10.2025 13:56	Интервенцията се казва Интервенция „П.Г.1.1 - Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда”, но всъщност е насочена само към вече сертифицирани за биологично производство. Тези, които искат да преминат към регенеративно или биологично земеделие или вече го правят, но не са сертифицирани, няма как да се класират, защото изискването е вече да имат сключен договор със сертифициращ орган, с приоритет са 100% сертифицирани или такива в преход. Наличието на сертификат за биологично производство, обаче, не означава непременно, че се опазват компонентите на околната среда. Т.е. ако един конвенционален земеделец иска да премине към опазващи околната среда практики, за което са необходими нов вид техника и подход, не могат да се класират по тази интервенция, ако нямат сертифициране за биологично производство. Би трябвало самото сертифициране да е включено в допустимите разходи.	Не се приема. Сключен договор с контролиращо лице е условие за допустимост само за първата от допустимите дейности – биологично земеделие. За инвестиции по дейност 2.2 от Раздел 9. „Допустими дейности/инвестиции“ не е задължително кандидатите да имат сключен договор с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието и храните да осъществява контрол за съответствие на биологичното производство.
7.	Съюза на Дунавските Овощари и Добруджански Овощарски Съюз	26.10.2025 г. 29.10.2025 г. 11:59 29.10.2025 г. 12:01 29.10.2025 г. 12:08 29.10.2025 г. 12:11	УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР, Приложено Ви изпращам предложения и коментари от Съюза на Дунавските Овощари и Добруджански Овощарски Съюз по отношение на предложенията на УО на СПРЗСР 2023-2027 г. за условия за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане по интервенции П.Г.1 и П.Г.1.1, както следва:	

		29/10/2025 г. 13:24	9.2. Недопустими разходи 19. Разходи за мобилни/преместваеми инсталации за производство и/или съхранение на енергия от ВЕИ. ПРЕДЛОЖЕНИЕ да са допустими за финансиране със задължителни дигитални устройства за проследяване Разходи за мобилни/преместваеми инсталации за производство и/или съхранение на енергия от ВЕИ . МОТИВИ: С решението на Конституционния съд за забрана изграждането на ФВЦ на земеделски земи по Наредба 19, земеделските производители, чийто стопанства нямат достъп до електропреносната мрежа на страната, остават без възможност да си осигурят енергия от Соларни системи. Ползването на дизелови агрегати за нуждите на земеделското производство е скъпа и замърсяващо околната среда дейност. Мобилните фотоволтаични централи се използват в различни сфери като: осигуряване на ел. енергия за захранване на сондажни кладенци и хладилни контейнери и дроне, в овощни градини; Осигуряване на ел. енергия на животновъдни обекти за доилни инсталации, хладилни вани за съхранение на мляко, , фуражни кухни, автономни роботи , вода за напояване на животните, осигуряване на захранване за центрофугите за пчелен мед и други дейности в селското стопанство. 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор 6. За получаване на предимство по критерий 4.1 се взема предвид оперативната печалба на кандидата от	Приема се частично. Съгласно Условието за кандидатстване преместваемите обекти са допустими при представяне на изискуемите документи за това. В допълнение, при определяне на допустимите/недопустимите дейности са взети предвид анализите при подготовка на стратегическия план, идентифицираните потребности и опита от прилагане на мярката в предходни програмни периоди. Условието целият ефективно насочване на подкрепата към дейности с по-висока добавена стойност за повишаване конкурентоспособността на земеделските стопани. Част от условията са включени за намаляване риска от изкуствено създаване на условия, противоречащи на целите на мярката. Не се приема.
--	--	------------------------	---	---

		последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.), която се определя, като се използват следните данни от ОПР за съответната финансова година: стойността от Раздел А, т. I „Приходи от оперативна дейност”, ред „Общо за група I”, (код 15000) от приходната част на ОПР за съответната финансова година минус стойността от Раздел А, т. I „Разходи за оперативна дейност”, ред „Общо за група I”, (код 10000) от разходната част на ОПР за съответната финансова година плюс стойността от ред „Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи”, (код 10410) от разходната част на ОПР за съответната финансова година. Изчислява се средноаритметичния размер на оперативната печалба за последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.) с помощта на лист „4. Оперативна печалба“ от Приложение № 1. ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Да се добави За получаване на предимство по критерий 4.1 се взема предвид оперативната печалба на членовете на ГОП от последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.) МОТИВИ: Обсъждайки закона за агрохранителната верига видяхме че на пазара няма българска продукция, защото нямаме кооперативи и предлагане на достатъчни количества продукция за големите търговски вериги . Стопанствата от сектора за малки по размер и нямат достъп до тези	Критериите за оценка и тяхната тежест са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. Критериите са приети след задълбочени дискусии със заинтересованите страни, в които са взети предвид анализите при подготовка на стратегическия план, идентифицираните потребности и е търсен баланс между различните приоритети. Критерии за подбор по т. 3 „Проекти, насърчаващи кооперирането и интеграцията между земеделските производители“ е специално фокусиран към групите и организациите на производители и дава предимство пред останалите кандидати. Следва да се отбележи, че критерии 3 е след приоритетите с най-висока относителна тежест.
--	--	---	---

		пазари. Единственият път за тяхното устойчиво развитие е кооперирането. Предлагайки 15 точки за признати ГОП, УО на СПРЗСР 2023-2027 г отчита че е дало приоритет на тези кооперативи но с не възможността да получат точките по финансовият показател, на практика дерогира приоритета (защото ГОП реализират печалната за своите членове и нямат оперативна печалба на организацията, те са на комисионни договори които им покриват издръжката) На ТРГ с браншовите организации беше прието нашето предложение За кандидати ГОП За получаване на предимство по критерий 4.1 да се взема предвид оперативната печалба на членовете на ГОП от последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.). Като се пое ангажимент за писмена процедура на КН за допълване на финансовият критерий за подбор. ГОП не могат да получат точки по следните Критериите за подбор № 1,2 за обхванати от схеми за качество – 5точки.; № 2 за хуманното отношение към животните -8 точки. № 4,1 за Финансовото състояние на кандидата - 15точки. № 5,1 от кандидат от 18 до 40 години включително. – 5 точки № 5,2 кандидати на територията на райони с природни и други ограничения – 5 точки;	
--	--	--	--

			На практика така предложените за обществено обсъждане Критерии за подбор, по които ще бъдат класирани постъпилите заявления за подпомагане, оставя проектите за Колективните инвестиции на ГОП с по малък брой точки от индивидуалните проекти на съдружниците в тези организации. Това ще даде по голяма възможност за финансиране на индивидуалните проекти на съдружниците а не на колективната инвестиция. Приложените коментари и предложения са по интервенции II.Г.1 да се приемат и за идентичните критерии по условия за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане по интервенции II.Г.1.1	
8.	Л. Емилова	27.10.2025 г. 09:36	Във връзка с публикувано обществено обсъждане по настоящата процедура, бих искала да внеса следните предложения за изменения: Точка 1: Съгласно Раздел 8.1., т. 1.2.1. За кандидати, които през посочения период са загубили производствения си потенциал вследствие на непреодолима сила и извънредни обстоятелства и са представили надлежни документи от компетентен орган, доказващи съответното събитие, изпълнението на условието се проследява за 24 месеца преди настъпване на събитието. Предложение 1: Да се добави текст, който явно да потвърждава, че т. 1.2.1 включва и че "в следствие на непреодолима сила – смърт на бенефициент, историята му ще се признае и за новорегистриран	1.1. Не се приема. Загубата на производствения потенциал касае погиване на производствените активи – насаждения и/или стада – вследствие на което земеделският стопанин не може да произведе селскостопанска продукция и да реализира приходи от нея, въпреки положените грижи при упражняване на земеделската си дейност. От друга страна, целта на условието за „история“ на кандидата като земеделски стопанин е идентифициране на такива, притежаващи опит в земеделието.

		земеделски производител, който е наследник/правоприемник на стопанството." Аналогично да могат да се предоставят и точки за печалби, вземайки предвид историята на новия (наследник/правоприемник) и стария (починал) земеделски производител. Предложение 2: Към Раздел 11.2 да се добави т. 6.3. "За кандидати, новорегистрирани с цел онаследяване на починал земеделски производител, за липсващите години на дейност се използват данните от ОПР на лицето, за което са признати обстоятелствата за история като земеделски стопанин за годините, когато лицето е действащо. Признаването на това обстоятелство е важно, за да се продължи приемствеността и да не се лишават наследниците, които и без това са в трудна позиция лична и професионална от гледна точка на усвояване и стабилизиране на земеделското стопанство, от възможността да развият стопанството. Точка 2 Раздел 9, т. 1 Подкрепа се предоставя за материални и нематериални инвестиции в съществуващи земеделски стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет... Предложение 1: Да се премахне "съобразен с техния капацитет" – тъй като по този начин се ограничава инвестиции към нови ферми, разширение, създаване на трайни насаждения и др.	2. Не се приема. Помощта по интервенцията е предвидена за подпомагане развитието на земеделските стопанства на кандидатите, ето защо заявените за подпомагане активи следва да са съобразени с техния капацитет. Това съответствие се оценява спрямо данните от представения към заявлението за подпомагане бизнес план, който отразява развитието след реализирането на инвестициите, включително „нови ферми, разширение, създаване на трайни насаждения и др.“.
--	--	--	---

		Точка 3 Раздел 9.1., т. 10.2. Данните за броя и вида на животните, посочени в бизнес плана се доказва към дата на подаване на заявлението: "а) чрез служебна справка в Регистър животни и пчелини. В случаите, когато броят на отглежданите животни не подлежи на вписване в Регистър животни и пчелини, се взима предвид посоченият в Регистъра капацитет на животновъдния обект, и/или" Това е ощетяващо при птици, свине, телета. Никой не може да гарантира, че към дата на проверка в регистъра (неизвестно кога ще е тя), в стопанството ще има налични птици, може да са преди следващо зареждане. При свинете (като изключим свинете майки) е същото – да се съобрази с капацитета на животновъдния обект. Изпълняват се проекти по 4.1 например, с капацитет 200 крави, като към момента животните са 120, но дружеството е заложила в бизнес плана към 3та година да са 200. Същото е и тук. Би следвало, когато не е за разширение, вида и броя на отглежданите животни да се съобрази с капацитета. Предложение: да се прецизира текста, както следва: <i>Данните за броя и вида на животните, посочени в бизнес плана не трябва да превишава капацитета на регистрирания животновъден обект, съгласно Удостоверение за регистрация на ЖО по реда на чл. 137 от ЗВД.</i>	3. Приема се по принцип. Текстовете са прецизирани. В допълнение, УО обръща внимание, че когато при административните проверки се установи липса на документи или друга нередовност, на кандидата се изпраща уведомление чрез СЕУ за установените липси/нередовности и се определя срок за тяхното отстраняване. В този случай кандидатът може да предостави данни за оборота на стадото и/или настъпили природни бедствия или катастрофични събития, довели до несъответствието с наличните в Регистъра брой и вид на животните.
--	--	--	---

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027

		Точка 4 Раздел 9.1., т. 11.2 11.2. документ за ползване на имота/обекта за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия считано от месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане – в случай на кандидатстване за разходи за: в) създаване и/или презасаждане на трайни насаждения. <i>Предложение:</i> Да се заложи за създаване на трайни насаждения документите за ползване да могат да бъдат от следваща стопанска година, тъй като: • Създаването на трайни насаждения обикновено е по-дълъг процес, в който трябва да се заяви по-рано посадъчен материал, което същевременно трябва да се извърши най-рано след проверка на място. Не е необходимо и към настоящия момент земята да се обработва от кандидата. • Често, земята вече е заявена от друг и няма възможност да се направи договор от настоящия момент. Точка 5: <i>Въпрос:</i> Раздел 9.1., т. 14.4. – Допустимо ли е закупуването само на батерии, към съществуваща ФЕЦ, която е за собствени нужди и продажба, като в анализ се защити батерията само със собствените нужди на стопанството? Точка 6:	4. Приема се. Текстовете са прецизирани. 5. Бележката не съдържа предложение или коментар по проекта на насоки. 6. Бележката не съдържа предложение или коментар по проекта на насоки.
--	--	---	---

		Раздел 10.2 Недопустими разходи, т. 21. Разходи в напоителни системи/инсталации, които не са свързани с напояване на земеделски земи за производство на селскостопански продукти и дейностите, произтичащи от това; Това изключва напоителни системи/инсталации, свързани с животновъдството, които са описани като допустими. Точка 7 <i>3. Критерий 2.1. – в Раздел 10.2. Методика за прилагане на критерий за подбор</i> Не е описано как ще се доказва този критерий. Не пише, че критерият трябва да се спазва и по време на мониторинга. Не пише и с какви документи се доказва. Така всеки, отглеждащ млечни крави, може да сключи договор с производител на "кисело мляко БДС" за доставка, да вземе точки и после да не го спазва. Да се създаде текст: <i>За производството на суровини, включени в представения бизнес план, които се влагат в производството на продукти и храни, за които кандидатът е доставчик на преработвател, който е вписан в съответния регистър на производители на продукти, вписани по европейските схеми за качество, да се предостави договор между кандидата и преработвателя за периода на мониторинг на бизнес плана. Кандидатите, получили точки по настоящия критерий се</i>	Т. 21 не се отнася за системи за поене на животни, които са допустим разход. Дефиницията на „Напоителна инсталация/ система за напояване“ не обхваща доставка, разпределяне, пречистване на вода в животновъдни обекти. Обръщам внимание, че съгласно т. 10 от раздел 11.2. „Методика за прилагане на критериите за подбор“ е предоставен приоритет на инвестиции за осигуряване на вода за нуждите на животновъдни обекти. 7. Приема се частично. За доказване на съответствие с този критерий в т. 2 от раздел 11.2. „Методика за прилагане на критериите за подбор“ от Условиата за кандидатстване е предвидено извършването на служебни проверки и представянето на действащ договор за доставка на суровини с преработвател, вписан в съответния регистър на производители на продукти, вписани по европейските схеми за качество, в едно с приемо-предавателни протоколи и фактури за извършените доставки съгласно т. 1 от раздел 12.2. „Допълнителни документи, доказващи съответствие с приоритет по критериите за оценка“ от УК. В т. 14 от раздел 11.2. „Методика за прилагане на критериите за подбор“ от Условиата за кандидатстване е описано изрично задължение на кандидатите за поддържане на съответствие с критериите, които са станали основание за одобрение на кандидата пред други кандидати. В т. 5.2.2. от раздел А. „Техническо изпълнение на
--	--	--	--

		задължават да поддържат съответствие с него до края на периода на мониторинг. Договорът с преработвател да се добави в изискуемите документи на етап кандидатстване. <i>Раздел 10.2. Методика за прилагане на критерий за подбор</i> <i>13.3 В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.2 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 1.1. „Заявления за подпомагане, насочени към производство на биологични продукти“.</i> При положение, че биологичните производители могат да кандидатстват по интервенция II.Г.1.1. не е ли по-редно, тук точките им да не са на трета позиция като важност. Да се даде приоритет на Финансово състояние на кандидата, а биологичното производство да отиде към крайните позиции. Точка 8 Земеделското стопанство е участвало в СЗСИ/СИУЗС и е в информационната система за устойчивостта на земеделските стопанства (ИСУЗС) преди 01.01.2025 г. Кандидатите могат да направят справка за съответствие с критерия на следния електронен адрес: https://www.fadn.bg/. При регистрация в тази система изписва "Нямате нужните права, за да отворите този ресурс". Как ще	заявленията за подпомагане“ от Условието за изпълнение е предвидено специфично изискване за поддържане на посочения критерий. В допълнение, следва да се има предвид, че <i>"кисело мляко БДС"</i> не попада в обхвата на европейските схеми за качество. Не се приема. УО не намира основание за коригиране на поредността на критериите за оценка, имайки предвид, че заедно с напояването един от основните приоритети на МЗХ е развитието на биологичното производство, ефектите от което са свързани с биоразнообразието, опазването на качеството на почвата и водите, производството на чисти и здравословни храни, осигуряване на заетост в планински и изостанали райони. 8. Бележката не съдържа предложение или коментар по проекта на насоки. Възможността за извършване на електронна справка за участие в СЗСИ/СИУЗС е в процес на разработване и тестване.
--	--	---	---

			проверяват земеделските производители този критерий? Точка 9 Винени лозя да се добавят в приоритетни култури. Въпреки че има отделна интервенция Конверсия на винени лозя, тя не покрива инвестиции като закупуване на земеделска техника и мрежи за градушки. Секторът на виненото лозарство е капиталоемък и дългосрочен, което означава: • нужни са значителни инвестиции за механизация, дигитализация и др. • конкуренцията е висока както вътре в страната, така и на международните пазари; • климатичните промени създават нови рискове, изискващи адаптация (нови сортове, устойчиви практики) • липсата на работна ръка изисква повече инвестиции в механизация	9. Не се приема. Списъка с приоритетните култури е разглеждан на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и е приет на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. В допълнение, в СПРЗСР е включена интервенция I.Д.2 - Инвестиции в лозаро-винарския сектор.
9.	АСОЦИАЦИЯ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПТИЦЕВЪДСТВО	29.10.2025 г. 29/10/2025 г. 20:51	Бихме искали да Ви представим предложения и коментари от Асоциация на промишленото птицевъдство по отношение на предложенията на УО на СПРЗСР 2023-2027 г. за условия за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане по интервенции П.Г.1 и П.Г.1.1, да се променят както следва: 4.1. Финансовото състояние на кандидата - Да се промени начина на отчитане на критерия като за групи и организации на производители да се взема предвид финансовия критерий на техните членове.	Не се приема. Критериите за оценка и тяхната тежест са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. Критериите са приети след задълбочени дискусии със заинтересованите страни, в които са взети предвид анализите при подготовка на стратегическия план, идентифицираните потребности и е търсен баланс между различните приоритети. Критерии за подбор по т. 3 „Проекти,

		Предложение: Точките по критерия зависят от съотношението (К) между: Заявената стойност на заявлението за подпомагане и средноаритметичния размер на оперативната печалба за последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.). При кандидатстване от група или организация на производители (ГОП), показателите за оперативна печалба се определят на база сборните финансови резултати на всички членове на ГОП, пропорционално на тяхното участие в групата. Съотношението (К) се изчислява по следния начин: $K = \frac{\text{Заявена стойност на подпомагане}}{\text{Средноаритметична оперативна печалба (на кандидата или на членовете на ГОП)}}$ Оценяването се извършва, както следва: При $K \leq 0$ или $K > 10 \rightarrow 0$ точки При $0 < K \leq 2 \rightarrow 15$ точки При $2 < K \leq 10 \rightarrow 15 - (K - 2) \times 1,75$ точки (закръглено до трети знак) Минимум – 0 т. / Максимум – 15 т. Допълнение (нов текст): При кандидатстване от група или организация на производители (ГОП): Финансовите параметри на членовете на групата подлежат на проверка към момента на подаване на заявлението за подпомагане. При промяна на състава на групата (включване или изключване на членове) след подаване на заявлението, финансовият критерий се преразглежда.	насърчаващи кооперирането и интеграцията между земеделските производители“ е специално фокусиран към групите и организациите на производители и дава предимство пред останалите кандидати. Следва да се отбележи, че критерии 3 е след приоритетите с най-висока относителна тежест.
--	--	---	---

			Ако вследствие на промяната оценката по критерия се понижи и това доведе до отпадане на минималния брой точки за класиране, договор не се подписва. В случай че промяната настъпи след сключване на договора и усвояване на средства, и при преизчисляване се установи, че проектът не би получил необходимия брой точки, средствата се възстановяват в съответствие с условията на договора и приложимото законодателство. С уважение, Председател на УС на Асоциация на промишленото птицевъдство	
10.	Опшгън ЕООД	30.10.2025 г. 12:03	Изпращам Ви предложене за уточняващи текстове към условия за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане по интервенции П.Г.1 и П.Г.1.1, както следва: Критерии за подбор и предварителна оценка 4.1. Финансовото състояние на кандидата обезпечава реализирането на инвестициите и респективно методиката за прилагането му. Описание на казуса: Наблюдава се честа ситуация, при която едно и също лице е регистрирано както като физическо лице (ФЛ) с БУЛСТАТ (по ЕГН), което извършва земеделска дейност, така и като едноличен търговец (ЕТ) с отделен БУЛСТАТ, което извършва друга дейност различна от земеделска. Двете лица ползват един и същ ДДС номер, съгласно изискването на ЗДДС. Съгласно действащото законодателство, ЕТ подава годишна данъчна декларация по чл. 50 от	Приема се.

		ЗДДФЛ, в която се включват доходите от дейностите като ФЛ земеделски производител и като ЕТ друга дейност. В този случай физическото лице няма право да подава отделна ГДД за същата дейност. При извличане на данни от НСИ и/или НАП „по БУЛСТАТ на ФЛ“, системата връща резултат „няма данни“, тъй като декларацията е подадена по БУЛСТАТ на ЕТ. Това води до неправилно тълкуване, че лицето не е подало ГДД, въпреки че задължението е изпълнено чрез ЕТ. Проблем: В редица вече подадени проектни предложения по мерки и програми, при които се извършва служебна проверка от НСИ и/или НАП, са отнети точки по този вид критерии поради „липса на данни“ за подадена ГДД от ФЛ. Това е довело до множество жалби и съдебни дела, тъй като кандидатите оспорват неправилната интерпретация на информацията от НСИ и/или НАП. Предложение: В раздел 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор насоките към УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА ПРИЕМ НА ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ по интервенции П.Г.1 и П.Г.1.1, да се включи изрично уточнение в т.6, че: Когато кандидатът извършва дейност едновременно като ФЛ земеделски производител с отделен Булстат и ЕТ с друга дейност, с отделен Булстат, но с общ	
--	--	--	--

			ДДС номер, и подаващи обща ГДД, да се взема информацията от подадената обща ГДД по БУЛСТАТ на ЕТ. Липсата на данни „по БУЛСТАТ на ФЛ“ не следва да се счита за неподаване на декларация, а представлява особеност на данъчния режим по чл. 50, ал. 1 от ЗДДФЛ. Очакван ефект: • Избягване на неправомерно отнемане на точки при оценка на проекти. • Уеднаквяване на тълкуването при проверка на данни от НАП и/или НСИ. • Намаляване на административната тежест и съдебните спорове по вече финализирани процедури.	
11.	Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ)	30.10.2025 г. 12:41	Относно: Становище на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) по публикувани за обществено обсъждане проекти на документи за кандидатстване и изпълнение по интервенции П.Г.1 - ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА, ПРИЕМ № П/Г/1/0/1 и П.Г.1.1 - ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА НАСОЧЕНИ КЪМ ОПАЗВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ПРИЕМ № П/Г/1/1 Във връзка с публикувани за обществено обсъждане проекти на документи за кандидатстване и изпълнение по цитираните интервенции от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР),	

		в предоставения срок до 30.10.2025 г., от името на НАЗ предоставям следното становище: По отношение на представения проект на условия за кандидатстване по интервенция II.G.1 - ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА: Раздел 2. Определения за целите на настоящия прием 1. Определението за „Обособена част от инвестицията“ гласи: <i>„Завършен етап на изпълнение на инвестицията, който е доведен до самостоятелна степен на завършеност, може да функционира самостоятелно и допринася самостоятелно за постигане целите на интервенцията.“</i>. До момента по отношение на мерките от Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., а и преди това, обособен етап представляваше и извършването на строително-монтажни работи (СМР) по изграждане на сграда до груб строеж (акт образец 14). При такава степен на завършеност, съвсем естествено не може да се очаква обектът да функционира самостоятелно. Той ще трябва да бъде довършен като СМР и дори да бъде монтирано необходимото оборудване, за да може да функционира самостоятелно. В този смисъл промяната на определението ще доведе до невъзможност именно при по-големите проекти, включващи обикновено и СМР, да се обособи етап и да се предвиди междинно плащане, което да улесни кандидатите за финансово подпомагане. Предлагаме	1. Приема се частично. Определението е ревизирано.
--	--	--	--

		определението и начинът му на прилагане да бъдат презицирани като се запази старата формулировка, така че да се позволи по проекти, включващи СМР, да бъде възможно обособяване на етап. Виждаме, че в Приложение № 1 към Условието за изпълнение документите, доказващи завършен етап в случаите на СМР, като акто образец 15 и 16, се изискват на окончателно плащане, т.е. на междинно плащане не е предвидено да се доказва самостоятелно функциониране, каквото се изисква в даденото определение. Предложената формулировка създава объркване и неяснота – допустимо ли е да се обособят като междинен етап всички СМР по проекта до етап груб строеж (акт образец 14) или в междинния етап следва да се включат всички СМР по проекта. 2. Определението за „Преработка на селскостопански продукти“ гласи: <i>„Всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, необходими за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба.“</i>. Съгласно определението за „Селскостопански продукт“ това са <i>„Продуктите, изброени в приложение I към Договора или памук, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета“</i>.	2. Приема се.
--	--	---	-----------------------------

		Систематичното тълкуване на двете определения води до извода, че не е преработка на селскостопански продукт такава преработка, при която резултатът е продукт извън приложение I към Договора. Във фиша на интервенция II.G.2., наречена „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“, в СПРЗСР е записано: „Резултатът от преработката на селскостопански продукти може да бъде продукт, който не е включен в обхвата на приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз, като проектното предложение трябва да е в съответствие с избрания режим за прилагане на държавна помощ по интервенцията.“. Това определение противоречи на логиката на интервенцията за преработка на селскостопански продукти. 3. Определението за „Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта“ гласи: <i>„Разходи, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане и такива по време на изпълнение на проекта, които задължително включват подготовка на заявлението за подпомагане, изработка на бизнес план, анализ за икономическа устойчивост на проекта и подготовка на заявки за плащане, включително отчитане и управление на проекта, вкл. правни услуги.“</i>. Така разписано, излиза, че правните услуги трябва също да са задължително включени, което не е коректно – те не винаги са необходими. Ако целта на автора е разходите за тези услуги да влизат в	3. Приема се.
--	--	--	-----------------------------

		лимита за консултантските услуги, то нека се помисли да се извадят от това определение и уточнението, че влизат в лимита за този вид услуги да бъде направено в Раздел Допустими/Недопустими разходи. Раздел 9.1. Условия за допустимост на дейностите/инвестициите, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане <i>1. „т. 7.1. Когато кандидатът е подал заявления за подпомагане и по интервенция II.G.1.1., в което приходите от продажби се формират от едни и същи площи с култури/видове и брой животни, при изчисляването на показателите на бизнес плана се отчитат общо заявените разходи и сумата на субсидията по двете заявления за подпомагане.“</i> Не става ясно по какво оценяващите ще разберат дали площите са същите, ако по анкетна карта имам 10 000 дка и всеки от двата проекта е с бизнес план за 1 000 дка, например? Трябва да има ясни правила, защото поради възможността едни и същи инвестиции да се финансират и по двата приема (например, прецизна земеделска техника или такава за консервационно земеделие) е възможно кандидатите да се подсигурят и да входират по един идентичен проект във всеки от двата приема по двете интервенции. От една страна, ако се приложи цитираната разпоредба, това би било некоректно – кандидатът не иска да си купува два пъти една и съща инвестиция, просто иска да се подсигури като	4. Приема се по принцип. Добавено е уточнение по отношение на подадени идентични заявления за подпомагане в двата приема.
--	--	---	--

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027

		си увеличи шансовете за одобрение. От друга страна, ако тези два проекта бъдат одобрени, те само ще ангажират бюджет, който или няма да използват, или може да си анексират единият проект впоследствие като подменят напълно инвестициите по него според актуалната ситуация. За да се избегнат подобни ситуации, предлагаме в заявлението за подпомагане да има отбелязване дали идентичен проект е входящан/в процес на входяране и по другата процедура. В тези случаи да не се прилага разпоредбата на т. 7.1., а да се въведе правило, че в случай че и двата проекта са допустими за одобрение, се сключва договор само по единият проект. Въпрос на преценка е дали това решение за избор на проект ще се прави от Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателна агенция (ДФЗ) или от кандидата. Да се предвиди отбелязване в заявлението дали различен проект е подаден/в процес на входяране по другата интервенция. В този случай да се прилага разпоредбата на т. 7.1. 2. „18.2. анализ на въздействието върху околната среда (документът по т. 5 от Раздел 12.1) сочи, че инвестицията няма да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда.“ – препратката към т. 5 е грешна. Вместо към документ от РИОСВ, тя препраща към декларацията по Закона за малки и средни предприятия. Раздел 10.2. Недопустими разходи	5. Приема се. 6. Приема се по принцип. Предложението за промяна на реда и сроковете за извършване на посещение на място ще бъде взето
--	--	---	---

		1. „т. 16. Разходи за СМР и създаване на трайни насаждения, включени в заявлението за подпомагане, които са били физически започнати и/или извършени преди посещението на място по чл. 12, ал. 4 от Наредба № 4/2024 г.“ Съгласно ал. 1 на чл. 12 от Наредба № 4/2024 г., в срок от 6 месеца след приключване на приема ДФЗ приключва обработката на подадените заявления. За съжаление, този срок не се спазва. Така например, по приема по интервенция П.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ – ПРОИЗВОДСТВО, приключил на 29.04.2025 г., точно шест месеца по-късно, когато реално изтича нормативния срок за приключване на обработката, ДФЗ разпредели за обработка подадените заявления. До този момент не са били извършвани посещения на място по проектите с включени СМР. Това възпрепятства реалното стартиране на инвестицията на собствен риск поради заплахата разходите да бъдат обявени за недопустими. При инвестиции в земеделските стопанства и по-конкретно при създаване на трайни насаждения, освен да изчака посещението на място, кандидатът трябва да съобрази и подходящите агро-технологични срокове за засаждане/засяване. Забавянето на посещенията може да саботира възможността за изпълнението на проекта. Настояваме да се предвиди възможност, при изрична заявка от страна на кандидата, подобно посещение да бъде реализирано от ДФЗ или да се дава двуседмично предизвестие от кандидата преди	предвид при последващи изменения на Наредба № 4/2024 г.
--	--	--	---

		датата на създаване на насаждението, за да се даде възможност на ДФЗ да извърши посещение по време на реализацията и това да не влече негативни последици за коректните кандидати. 2. „т. 27. Разходи за закупуване на земя и сгради“ – дублира се с т. 2 „Разходи за закупуване на недвижима собственост“. Раздел 11.1. Критерии за подбор 1. „Критерий 1.1. Заявления за подпомагане, насочени към производство на биологични продукти“ – Считаме, че формулировката за минимално изискване за прилагане на критерия е некоректна, тъй като остават изключени стопанства със сключени договори за контрол преди 01.01.2025 г., при които под 50% от селскостопанските култури/животни съгласно представения бизнес план, са сертифицирани като биологични, а останалите са в преход. Несправедливо би било тези стопанства да не получат точки по критерия, при положение че стопанства изцяло в преход получават. Текстът трябва да се презицира. Раздел 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор 1. „т. 6. За получаване на предимство по критерий 4.1 се взема предвид оперативната печалба на кандидата от последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.), която се определя, като се използват следните данни от ОПР за съответната финансова година“	7. Приема се. 8. Приема се по принцип. След като в приетите на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. критерии не е уредена хипотезата, описана в коментара, то ще се приравни към изпълнение на условието при най-ниската степен на съответствие. 9. Не се приема. По данни от електронната страница на Националния статистически институт (НСИ), на основание чл. 20, ал. 4 във връзка с ал. 3 от Закона за статистиката всички физически лица, които са осъществили стопанска дейност през отчетната година, имат задължение за подаване на Годишен отчет за дейността (ГОД) в НСИ. Задължение да подават ГОД имат само тези физически лица, които извършват стопанска дейност, т.е. реализират продукти или услуги на пазара, а не тези, които
--	--	--	--

		От начина на доказване на съответствие с критерия става ясно, че са изключени допустимите иначе за подпомагане физически лица-земеделски производители, които не са регистрирани по ЗДДС, не водят двустранно счетоводство, а прилагат облекчена форма на финансова отчетност, съгласно Закона за счетоводството. Тези лица подават годишни данъчни декларации за облагане доходите на физическите лица, от които могат да се вземат необходимите данни за изчисляване на критерия, но този документ не е предвиден. Предлагаме да се допълни методиката като се приложи подходът, познат от процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., където съществуваше следната разпоредба „В случай, че кандидатът не съставя ОПР съгласно Закона за счетоводството, за източник на информация се използва „Приложение № 3 - доходи от друга стопанска дейност“ от Годишна данъчна декларация за съответната година на физическото лице, като се взимат предвид стойността от ред 3 „Сума на доходите, подлежащи на облагане по реда на чл. 29 от ЗДДФЛ“ и ред 4 „Разходи за дейността“.“. Считаме за крайно недопустимо и дискриминационно да бъде лишена от възможността за получаване на точки по финансовия критерий тази група допустими кандидати.	произвеждат продукти за собствено потребление. Отчетът, който се попълва от земеделските стопани, е „Годишен отчет за дейността на предприятията, несъставлящи баланс“ (НФ1). На следния електронен адрес - https://www.nsi.bg/news/godishniyat-otchet-za-deinostta-prez-2022-g-vklyuchitelno-i-na-zemedelskite-stopani-se-podava-v-nsi-do-30-yuni-1441 са налични разяснения от НСИ по отношение на това задължение и указания за попълването на ГОД.
--	--	---	---

10. Приема се.

			Приложение № 1 към Условията за изпълнение 1. II. Документи за междинно и окончателно плащане, А. Общи документи, т. „16. Квитанция/платежно нареждане за изцяло платена застрахователна премия за срока на застраховката, придружено от пълно дневно извлечение (в случай, че плащането е извършено по банков път). Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.“ – Предлагаме да отпадне, доколкото отпадна изискването за застраховане предмета на инвестицията. По отношение на представения проект на условия за кандидатстване по интервенция II.Г.1.1 - ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА НАСОЧЕНИ КЪМ ОПАЗВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, поради сходността на двете интервенции коментарите и предложенията ни са напълно идентични като тези по интервенция II.Г.1.	
12.	Б. Веселинова	30.10.2025 г. 13:58	Във връзка с изискването на т. 12.3. дейностите по монтиране на съоръжения за биомаса, слънчеви фотоволтаични преобразуватели, слънчеви топлинни инсталации, геотермални системи се извършват единствено от юридически лица, ангажирани в екипа си лица, притежаващи необходимата професионална квалификация, включени в списъка по чл. 21 на ЗЕВИ, поддържан на интернет страницата на АУЕР: https://www.seea.government.bg/bg/?option=com_grid&gid=14_mg_0&p=34. от 10.1. Условия за	Не се приема. Чл. 21 от ЗЕВИ не предвижда изключения от тази разпоредба.

			допустимост на разходите и избрана система за оценка на обоснованост на разходите Да отпадне изискването за изпълнители споменатите инсталации, които притежават разрешение за извършване на строителства от трета категория, която включва "изграждане на електрически централи и топлоцентрали с мощност до 25 мегавата", което определение покрива необходимите изисквания и с което отговаря на изискванията на чл. 21 от ЗЕВИ. Информацията може да бъде проверена на страницата на ЦЕНТРАЛЕН ПРОФЕСИОНАЛЕН РЕГИСТЪР НА СТРОИТЕЛЯ - https://register.ksb.bg/.	
13.	Български фермерски съюз	30.10.2025 г. 16:14	СТАНОВИЩЕ Относно: проект на Насоки за кандидатстване по интервенция П.Г.1.1 - „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда” и интервенция П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ Във връзка с множество предложения за промяна на 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор на критерий 4.1 „Финансовото състояние на кандидата обезпечава реализирането на инвестициите“ по интервенция П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“, съответно критерий 3.1 по интервенция П.Г.1.1 - „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда” за проекти подадени от призната група/организация на производители на селскостопански продукти, считаме, че: Вземането предвид на финансовите	Приема се.

			данни на членовете на призната група или организация на производители на селскостопански продукти би създадо неравнопоставеност, тъй като се дава предимство на субекти, които по своята същност винаги биха разполагали с по-голяма финансова устойчивост спрямо индивидуалните кандидати. Допускаме, че това би могло да доведе до изкуствено включване на членове в съществуваща група или организация на производители на селскостопански продукти преди кандидатстване, с цел получаване на предимство. Тези членове впоследствие биха могли да напуснат групата, тъй като не съществува ангажимент за поддържане на критерия през целия срок на мониторинга. Подобен подход е в пряко противоречие с европейското законодателство, свързано с финансовото подпомагане. Считаме, че приетите критерии на Комитета на наблюдение не следва да бъдат променяни чрез методиката за прилагане на критериите за подбор, с цел изкуствено облагодетелстване на дадена категория кандидати С Уважение Георги Стоянов – председател на Български фермерски съюз	
14.	БАКЕП	30.10.2025 г. 16:54	От името на БАКЕП изпращаме нашите коментари и предложения по публикуваните за обществено обсъждане документи. Моля да разглеждате долуописаните коментари, относими и за двете процедури (там, където е приложимо). Общи коментари относно:	

		Адаптиране на насоките (за кандидатстване и изпълнение), приложенията към тях, както и Системата за електронни услуги (СЕУ) в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ) – тъй като приемът и по двете интервенции стартира през настоящата година, но се планира да приключи през месец февруари 2026 г., съгласно ЗВЕРБ всички документи по приема (вкл. приложенията към насоките за кандидатстване) и СЕУ следва да позволяват посочване на стойности в лева и евро до края на 2025 г., а след 01.01.2026 г. – само в евро. В тази връзка предлагаме: • Всички оферти и договори да е допустимо да бъдат в евро и при липса на стойност в лева да не се изискват отново; • Заявлението за подпомагане да бъде в евро; • Бизнес плана да бъде в евро. С цел ускоряване на процеса по оценка на заявленията за кандидатстване, предлагаме да се адаптират насоките за кандидатстване, (вкл. Наредба 4 ако се налага) по подобие на процедурите, които се приложиха при приемите по НПВУ, а именно – на етап кандидатстване да се намали максимално броя на изискуемите документи, като част от документите да се изискват само от одобрените кандидати (напр. офертите и договорите). Очаква се да се подадат близо 4 000 проекта по двата приема, а средствата ще са достатъчни за около 1 200 проекта. Напр. при средно два актива от различни доставчици, единият	1. Приема се частично. Съгласно чл. 15, ал. 2 от Закон за въвеждане на еврото в Република България „<i>периодът на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите в евро и в левове започва на 8 август 2025 г. и приключва на 8 август 2026 г.</i>“, т.е. целият период на прием попада в периода на двойното обозначаване на цените. В заявлението за кандидатстване са предвидени указания относно начина на попълване на данните. Предвид факта, че бизнес плана отразява паричните потоци от дейността в бъдещ период, в Приложение № 3 към Условието за кандидатстване са посочени указания за попълване на данните в евро 2. Не се приема. Правната рамка за Националния план за възстановяване и устойчивост и на Стратегическия план са различни и националните правила за прилагането им не могат да се транспонират автоматично.
--	--	--	---

		с три оферти, другият с една оферта, ще се разглеждат 16 000 оферти и 8 000 договора. Ако се приложи подхода от НПВУ, тази бройка ще намалее до 8 000 оферти в етапа на оценка. Това показва, че може да се намали три пъти броя на разглежданите документи. Да отпаднат посещенията на място след подаване на заявленията за кандидатстване по проектите, в които има инвестиции в създаване на трайни насаждения и/или строително монтажни дейности – при подаване на заявките за плащане се предоставят редица документи (вкл. нормативно изискуеми, напр. протоколи за строителството), от които е видна датата, от която стартира изпълнението на инвестициите. Поради това, тези посещения са излишни и ефектът от тях е, че се ангажира административен капацитет от страна наДФЗ и се забавя изпълнението на проектите с месеци. Калкулатор за земеделска техника – когато кандидат е подал заявления за подпомагане за самоходна земеделска техника и по двете интервенции, в калкулатора да се натрупват конските сили и по двата проекта при изчисляване на общият допустим капацитет на земеделската техника. Бизнес планът с преизчислените отДФЗ добиви и цени да стане част от Договора за безвъзмездна помощ. Така, всеки кандидат ще е наясно какви са	3. Приема се по принцип. Предложението за промяна на реда и сроковете за извършване на посещение на място ще бъде взето предвид при последващи изменения на Наредба № 4/2024 г. 4. Приема се 5. Приема се.
--	--	--	--

		му задълженията относно показателите за икономическа устойчивост. Документите за инвестициите за напояване – да отпадне изискването при инвестиции в съществуващи напоятелни инсталации кандидатите да предоставят документи за периода 2023-2025 (разрешително за водовземане, договор/документ от НС), в които да са описани имотите, които се напояват. Практиката, а и законодателството не изискват изписване на номера на имот, който ще се напояват и поради тази причина в документите, които вече са издадени такава информация липсва. Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ) и Системата за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС) предлагаме в Приложение към условията за кандидатстване тези системи да се опишат, като се опише цялата информация, която земеделските стопани трябва да подават към тях. В момента, това не е известно и стопаните не знаят дали ще могат да поемат ангажимент да подават необходимата информация в тези системи. Коментари и предложения по Условията за кандидатстване по П.Г.1 и П.Г.1.1 Раздел 2. Определения за целите на настоящия прием <i>„Определение за земеделска техника – Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори,</i>	6. Приема се частично. Предвид специфичните изисквания за заявления за подпомагане за „<i>съществуваща напоятелна инсталация</i>“ възниква необходимост от идентифициране на напояваните площи в предходните години, поради което е заложено изискването за описание на кадастрални номера на имотите, които са били напоявани. 7. Не се приема. Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ) има за основна цел събиране на информация, необходима за определяне на доходите на земеделските стопанства, както и за бизнес анализ на сектора. Повече информация за системата, обхвата и целите на събираната информация е достъпна на следния електронен адрес - https://www.mzh.government.bg/bg/statistika-i-analizi/sistema-za-zemedelska-schetovodna-informaciya/sistemata/. Системата за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС) е „наследник“ на СЗСИ и е в процес на разработване. 8. Приема се по принцип. Изпратено е писмо до МОСВ относно издаването на принципно становище по отношение на съответствието на земеделска техника и прикачен инвентар, софтуер, специализирани транспортни средства и материални и нематериални инвестиции
--	--	--	---

		самоходна техника – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника, включително и когато те се използват в животновъдните обекти.“ Да се уточни дали навигационните системи, GPS устройства и др., както и дроновете попадат в обхвата на определението за Земеделска техника. Да се уточни включват ли се в определения максимален размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника Раздел 8.1. Критерии за допустимост на кандидатите „8. За кандидати еднолични търговци за изпълнение на изискванията по т. 1.2 и т. 1.3 се признават и обстоятелствата за физическото лице. 9. За кандидатите еднолични дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискванията по т. 1.2 и т. 1.3 се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му. 10. За кандидатите еднолични дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискванията по т. 1.2 и т. 1.3 се признават и обстоятелствата за едноличен търговец, когато същото физическо лице е собственик на капитала на дружеството от учредяването му.“	за прилагане на технологиите на прецизно/интелигентно/цифрово земеделие, като например (неизчерпателен списък): сензори, дронове, изкуствен интелект, сателитни изображения, автоматизация и роботика, вкл. земеделска техника с такива компоненти със ЗООС и/или ЗБР и ЗВ, което да бъде общодостъпно за всички потенциални кандидати с цел улесняване и намаляване на административната тежест. 9. Не се приема. Видно от опциите, предвидени в цитираните условия, те касаят случаи на различни правни форми на едно и също физическо лице.
--	--	--	--

		Да се разшири допустимостта на ООД/СД и да се включат допълнителни точки: 1. <i>11. За кандидатите дружества с ограничена отговорност или събирателни дружества за изпълнение на изискванията по т. 1.2 и т. 1.3 се признават и обстоятелствата за физическите лица, които са собственици на капитала от учредяването им.</i> 2. <i>12. За кандидатите дружества с ограничена отговорност или събирателни дружества за изпълнение на изискванията по т. 1.2 и т. 1.3 се признават и обстоятелствата за еднолични търговци, когато същите физически лица са собственици на капитала на дружествата от учредяването им.</i> Раздел 9.1. Условия за допустимост на дейностите/инвестициите, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане 1. <i>„т. 7. Бизнес планът трябва да доказва ефективност и икономическа жизнеспособност, както и подобряване земеделската дейност на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности за съответния период по т. 6. Кандидатите представят обосновка на заложените добиви и цени в производствената програма, като посочват информация за използваните източници – агропазарна статистика, публична информация от бранишови организации, борсови цени, договори, фактури и др.</i>	10. Не се приема. Методиката е вътрешен документ на ДФ „Земеделие“, който има оперативна самостоятелност за извършване на административен контрол с цел спазване на принципа за целесъобразност и недопускане на създаване на изкуствени условия.
--	--	---	--

			ДФЗ извършва оценка на заложените добиви, съгласно разработена методика“. А. Методиката, по която ДФЗ извършва оценка на заложените добиви да стане приложение към документите за кандидатстване. 2. „т. 7.1. Когато кандидатът е подал заявления за подпомагане и по интервенция II.G.1.1., в което приходите от продажби се формират от едни и същи площи с култури/видове и брой животни, при изчисляването на показателите на бизнес плана се отчитат общо заявените разходи и сумата на субсидията по двете заявления за подпомагане.“ А. Трябва да се изясни какво означава „едни и същи площи“ и как ще се установява. В. При подаване на заявления за подпомагане по двете интервенции са възможни няколко сценария: - Възможно е да се подадат заявления за подпомагане за едни и същи площи, но с различни инвестиции и тогава е коректно да се отчитат <i>общо заявените разходи и сумата на субсидията по двете заявления за подпомагане</i> - Възможно е да се подадат заявления за подпомагане за едни и същи площи с еднакви инвестиции (тъй като трудно се преценява къде шансовете за успех са по-добри, част от кандидатите ще подходят по този начин) и тогава също е коректно да се отчитат <i>общо заявените разходи и сумата на субсидията по двете заявления за подпомагане</i>	11. Приема се по принцип. Добавено е уточнение по отношение на подадени идентични заявления за подпомагане в двата приема.
--	--	--	---	---

		• Подават се две заявления за обработка на една и съща култура с еднакъв по размер площ (напр. по 500 дка царевица). Но тъй като стопанството обработва общо 1000 дка царевица, то в този случай това не са едни и същи площи и не би следвало да се отчитат <i>общо заявените разходи и сумата на субсидията по двете заявления за подпомагане</i> 1. С оглед на гореизложеното и това, че има още хипотези, може би е удачно в бизнес плановете да има допълнителна таблица, в която да се описват инвестициите, с които се кандидатства по другата интервенция, както и площите и културите за тези инвестиции и дали са същите площи или са допълващи. 1. „10. Данните за броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, посочени в бизнес плана, се доказват към дата на подаване на заявлението за подпомагане чрез: А. 10.2. за вида и броя на отглежданите животни: а) чрез служебна справка в Регистър животни и пчелини. В случаите, когато броят на отглежданите животни не подлежи на вписване в Регистър животни и пчелини, се взима предвид посоченият в Регистъра капацитет на животновъдния обект, и/или б) документ за собственост или ползване на земеделска земя и/или друг вид недвижими имоти –	12. Приема се по принцип. Текстовете са прецизирани. В допълнение, УО обръща внимание, че когато при административните проверки се установи липса на документи или друга нередовност, на кандидата се изпраща уведомление чрез СЕУ за установените липси/нередовности и се определя срок за тяхното отстраняване. В този случай кандидатът може да предостави данни за оборота на стадото и/или настъпили природни бедствия или катастрофични събития, довели до несъответствието с наличните в Регистъра брой и вид на животните.
--	--	---	--

		само в случаите на заявления за подпомагане за изграждане на нов животновъден обект при започване на нова дейност и/или при разширяване на съществуващата“ Считаме, че в този си вид текстът не е коректен и не включва всички добросъвестни и възможни случаи при животновъдството. Например – към дата на подаване на проекта няма зареждане от птици или са налице по-малко животни например крави или овце от допустимите по капацитет на животновъдния обект, като в прогнозните години от бизнес плана се разчита чрез естествен прираст броят да бъде увеличен - инвестицията е разчетена на база потенциалния по-голям брой на животните. Възможен е и вариант, в който в регистриран животновъден обект ще се смени вида на отглежданите животни например от говеда млечно направление се преминава към говеда месодайно направление. Броят на животните е динамичен във всеки един момент и датата на подаване на заявлението за подпомагане не е меродавна – животни се раждат, продават, умират непрекъснато. Нужно е да се прецизира т. 10.2 например по следния начин „10.2. за вида и броя на отглежданите животни: а) чрез служебна справка в Регистър животни и пчелини. В случаите, когато броят на отглежданите животни не подлежи на вписване в Регистър животни и пчелини или в бизнес плана е обосновано увеличение на отглежданите	
--	--	--	--

		<i>животни, се взима предвид посоченият в Регистъра капацитет на животновъдния обект, и/или</i> <i>б) документ за собственост или ползване на земеделска земя и/или друг вид недвижими имоти – само в случаите на заявления за подпомагане за изграждане на нов животновъден обект при започване на нова дейност и/или при разширяване на съществуващата и/или при промяна на вида на отглежданите животни в съществуващ животновъден обект“</i> <i>1. „16. Инвестиции в съществуващи напоителни системи са допустими, при условие че:</i> <i>16.1. осигуряват най-малко 20 на сто потенциална икономия на вода (ПИВ);</i> <i>16.2. осигуряват най-малко 20 на сто ПИВ и ефективно намаление на консумацията на вода с не по-малко от 60 на сто от ПИВ, когато се използва вода от водно тяло, определено в по-ниско от добро екологично или количествено състояние в съответния действащ ПУРБ;“</i> <i>1. Да отпадне изискването за обследване на екологичното състояние. Съгласно чл. 74 от Регламент (ЕС) № 2021/2115 се обследва само количественото състояние на водното тяло, от което се черпи водата.</i>	13.1. Не се приема. Чл. 74 от Регламент (ЕС) 2021/2115 предвижда специфични изисквания, когато се засягат обекти от подпочвени или повърхностни води с определена категория състояние според причини/съображения, „свързани с количеството на водите“. В същото време, в т. 72 и т. 73 от Допълнителните разпоредби на Закона за водите (ЗВ) са посочени дефиниции за състоянието на водите, а именно: „72. "състояние на повърхностните води" е общ израз за състоянието на повърхностно водно тяло, определено от по-лошото от екологичното и химичното му състояние; 73. "състояние на подземните води" е общ израз на състоянието на подземно водно тяло, определено от по-лошото от количественото и химичното му състояние;“ Във връзка с горното е изпратено писмо до МОСВ относно издаването на становище с разяснения и насоки по поставения въпрос. В допълнение, предвид аналогичното изискване в чл. 46 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 за предходния програмен период, в Указания относно подкрепата
--	--	---	--

			2. Да се намали от 20% на 10% ПИВ. Предложените от УО 20% са много висока норма, която е трудна за постигане. В предходния	чрез ЕЗФРСР за инвестиции в напояване, е представено следното становище: „Едно повърхностно водно тяло има „добро състояние“ като цяло, ако има както добро „екологично състояние“, така и добро „химично състояние“ (виж член 2, точка 17, РДВ). Следователно е ясно, че понятието "количествено състояние" не се прилага към повърхностните водни тела. Въпреки това, както е посочено в приложение V на РДВ, екологичното състояние взема предвид "хидроложкия режим", който е поддържащ елемент за качество. Ако едно повърхностно водно тяло няма добро цялостно състояние, за да се определи дали това е поради причини, свързани с количеството на водата, е необходимо само да се проверят неговите качествени елементи, формиращи екологичното състояние, и да се установи дали оценката за параметрите/метриките е чувствителна към хидрологията е поне "добра". (Имайте предвид, че методите за оценка на екологичното състояние, съответстващи на РДВ, трябва да вземат предвид всички съществуващи натиск върху водните тела, включително тези от водовземания.)“ 13.2. Не се приема. Посоченият показател е в съответствие с текста на интервенцията в одобреният СПРЗСР.
--	--	--	---	---

		програмен период изискването по Регламент беше 15%. Прилагайки нормативно определените норми за напояване, ПИВ на повечето проекти е много малко над 15% (и то в зависимост от хидромелиоративния район по агроклиматичните групи). Съгласно настоящия Регламент (ЕС) № 2021/2115, всяка държава членка определя сама процента икономия. Не е известно в стратегически или нормативен документ в България ПИВ да е определен на 20%. Ако УО иска да стимулира инвестициите в напояването, трябва да намали процента на потенциалната икономия под 15%. 1. „21. В съответствие с раздел Б. „Мерки и условия за изпълнение при прилагането на СПРЗСР“ от Становище по екологична оценка № 5-4/2023 г., с което се съгласува Стратегическият план, достъпно на интернет адрес: https://www.moew.government.bg/bg/stanoviste-po-ekologichna-ocenka-5-4-2...: 21.1. и 21.2 ... съгласно цифрови географски данни за разпространението им, представени от Министерство на околната среда и водите (МОСВ) не по-късно от 01.11.2023 г.....“ 1. Да се посочи линк към посочените цифрови географски данни за извършване на проверки от кандидатите. Раздел 10.2. Недопустими разходи 1. „19. Разходи за мобилни/преместваеми инсталации за производство и/или съхранение на енергия от ВЕИ.“	14. Не се приема. Цифровите географски данни, посочени в коментара, са интегрирани в ИСАК и за целите на директните плащания за кандидатите се извеждат съответни предупреждения и указания. 15. Приема се частично. Съгласно Условията за кандидатстване преместваемите обекти са допустими при представяне на изискуемите документи за това.
--	--	---	--

		1. Съоръжението за Съхранение на енергия (батерия) в повечето случаи е преместваем обект съгласно ЗУТ и за него главните архитекти издават разрешение за поставяне на точно определено място в имота, като се съобразява начин за свързване към електрическата инсталация и отстояния от други обекти и граници на имотите! Да са махне от недопустимите разходи. Раздел 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор 1. <i>„1. По Критерий 1.1 приоритет получават заявления за подпомагане, представени от кандидати, за които след служебна проверка в Електронния регистър по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) е установено, че имат сключен действащ договор за контрол и сертификация с контролиращо лице преди 01.01.2025 г. с актуални данни за всички култури/животни за стопанската 2024/2025 г., с които се кандидатства (по група на културите и размер на площите и/или по вид и брой на животните) и същите са описани в Приложение № 3 „Бизнес план - образец“.</i> 2. 1.2. Допустимите инвестиционни разходи, които се използват едновременно и за дейности, свързани с производство, съхранение и продажба на конвенционални селскостопански култури/животни, не се считат за разходи,	16. Приема се по принцип. Критериите за оценка, тяхната тежест и методиката за прилагането им са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. В допълнение, съгласно текста на самия критерий, вземащ предвид <i>„селскостопански култури/ животни, които са обект на сключен действащ договор за контрол и сертификация по правилата на биологичното производство“</i>, то условието на т. 1.2 от Раздел 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор няма как да бъде прилагано.
--	--	--	---

		насочени към производство на биологични продукти.“ 1. Да отпадне точка 1.2., тъй като Критерият за биологично производство е свързан с видовете култури, а не с инвестициите. От друга страна, в земеделското производство е неминуемо използването на едни и същи активи за двете системи на производство, като в Регламент 848 няма ограничения по отношение двойната употреба. Сертификатът за биологично производство е свързан със земята / животните и при стопанства в преход, чиито земи / животни са включени под контрол след 01.01.2025 г. не могат да бъдат ограничени инвестициите за използване! 1. „2. По Критерий 1.2. за присъждане на предимство се извършва служебна проверка в съответния регистър на производители на продукти със защитени наименования за произход, защитени географски указания, храни с традиционно специфичен характер и незадължителния термини за качество планински продукт, вписани по европейските схеми за качество, публикувани в https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/politiki-i-strategi... 2.1. Допустимите инвестиционни разходи, които се използват едновременно и за дейности, свързани с производство, съхранение и продажба на други селскостопански продукти и храни, вкл. суровини за производството им не се считат за разходи,	17. Приема се по принцип. Критериите за оценка, тяхната тежест и методиката за прилагането им са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. В допълнение, съгласно текста на самия критерий, вземащ предвид „селскостопански продукти и храни, вкл. суровини за производството им, за които кандидатът или преработвателят, на който кандидатът е доставчик на суровината за производство е вписан в съответния регистър на производители на продукти, вписани по европейските схеми за качество“, то условието на т. 2.1. от Раздел 11.2. Методика за прилагане на критериите за подбор няма как да бъде прилагано.
--	--	--	--

		насочени към производство на продукти, вписани по европейските схеми за качество.“ 1. Да отпадне точка 2.1., тъй като Критерият за схеми за качество производство е свързан с видовете продукти, а не с инвестициите. 1. „8. За получаване на предимство по критерий 5.2., инвестиции и дейности, които се изпълняват на територията на необлагодетелствани райони и райони с природни и други ограничения са такива, за които са изпълнени едновременно следните условия: 1. дейностите, включени в заявлението за подпомагане, за които се кандидатства, се изпълняват на територията на населено място, чието землище попада в необлагодетелстван район съгласно Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват, приета с ПМС № 30 от 2008 г. (обн., ДВ, бр. 20 от 2008 г.; изм., бр. 53 от 2011 г.); 2. най-малко 75 на сто от посочената в бизнес плана земя или площ се намира в необлагодетелстван район.“ 1. Да се направи изключение от изискването за едновременно изпълнение на двете условия в случаите, в които инвестициите са изцяло насочени към обработка на площите (т.2) и няма инвестиции в населените места (т.1). Това са случаите на проекти със системи за напояване, земеделска техника за обработка на площите. Тези инвестиции са „в	18.1. Не се приема. Дейностите, за които се кандидатства, са пряко свързани с активите, заявени за подпомагане. В тази връзка, следва да се има предвид, че не всички допустими за подпомагане активи са разположени „в полето“, ето защо условието следва да е универсално и да е приложимо за всеки кандидат и за всяка комбинация от дейности и разходи. В голяма част от случаите продукцията се произвежда „в полето“, но стопанството на кандидата – офис, склад - е разположено в строителните граници на населено място, което може да е различно от населеното място, в землището на което се намират обработваемите площи. В допълнение, „населено място“ не следва да се идентифицира само със строителните му граници, а да се вземат предвид и землищните граници.
--	--	--	--

		полето“, а не „в населените места“ и ако се изпълняват в необлагодетелствани райони (в „полето“, т.е. само условие 2) е редно да получат точки по критерия 2. Да се уточни, че изчислението на „75 на сто от посочената в бизнес плана земя или площ се намира в необлагодетелстван район“ се извършва въз основа на данни към датата на кандидатстване. 3. Да не се присъждат точки на кандидат, който към датата на кандидатстване няма земи в НР, но обещава да обработва земи в НР. 4. Да се посочи от къде ще се взимат данните за това посочените площи в бизнес плана в кое землище са. Към момента в бизнес плана се посочва общо площта, която ще се обработва като същата може да е съставена от земи в различни землища, някои от които са в НР, други не са в НР. Може би е удачно в табл. 4 в бизнес плана да се въведе колона ЕКАТТЕ на землището. Раздел 12.1. Общи документи 1. „2. Решение на компетентния орган на кандидата за кандидатстване по реда на настоящите условия - Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока, указан в писмото за отстраняване на несъответствия и нередовности. Не се изисква за ФЛ, ЕТ и ЕООД;“ 1. Предлагаме този документ да отпадне.	18.2. и 18.3. Не се приема. Съгласно т. 15 от раздел 11.2 от УК „Съответствието с критериите за подбор на заявленията за подпомагане се преценява към датата на подаване на заявлението за подпомагане съобразно приложените към него документи и декларираните данни“. УО не намира основание да прави изрично уточнение за всеки критерий по отделно. 18.4. Приема се. 19. Не се приема. Необходимо е да има достатъчна увереност, че кандидатстването е съгласувано с компетентния орган на дружеството-кандидат.
--	--	---	--

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027

		1. „8. Влязъл в сила административен акт от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издаден по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ, с който е оценено, че осъществяването на инвестиционното предложение не води до значително отрицателно въздействие върху околната среда, както и документ за спазване на поставените условия и мерки по т. 21 от Раздел 9.1. „Условия за допустимост на дейностите/инвестициите, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане“, издаден от този орган. - Представя се в случаите, когато издаването на документа се изисква по ЗООС и/или по ЗВ. Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока, указан в писмото за отстраняване на несъответствия и нередовности.“ 1. Предлагаме да отпадне изискването за предоставяне на документ за условията по т.21 от Раздел 9.1., тъй като РИОСВ не издават такъв документ! 2. Да се отбележи изрично, че не се изисква документ от РИОСВ в случай на кандидатстване за земеделска техника, навигационни системи, софтуер, дронове, машини и оборудване, които са в помещенията (в т.ч. за пакетиране, сортиране, измиване), оборудване за животновъдните обекти) и т.н.	20.1. Приема се. 20.2. Приема се по принцип. С писмо с рег. № 04-00-2884-3 от 24.11.2025 г. МОСВ изразява принципно становище, че „предложения на кандидати за подпомагане по СПРЗСР 2023-2027 г., свързани само и единствено със закупуване на техника или инвентар, софтуер, специализирани транспортни средства и материални и нематериални инвестиции за прилагане на технологиите на прецизно/интелигентно/цифрово земеделие, няма основание да се провеждат процедури по реда на глава шеста от ЗООС. Същите не попадат и под разпоредбите на чл. 31, ал. 1 от ЗБР и за тях не е необходимо провеждане на съгласувателни процедури по реда на Наредбата по чл. 31а от ЗБР“. Писмото ще бъде публикувано на
--	--	---	---

		Раздел 12.2. Допълнителни документи, доказващи съответствие с приоритет по критериите за оценка 1. Действащ договор за доставка на суровини с преработвател, вписан в съответния регистър на производители на продукти, вписани по европейските <i>схеми за качество</i>, в едно с приемо-предавателни протоколи и фактури за извършените доставки. 1. Предлагаме за да се удостоверява, че са извършени доставки да се изискват само фактури 2. Да се признават само фактури с дати преди началото на приема. Така ще се предотвратят „изкуствени условия“ и предоставяне на нереални договори, сключени в периода на прием само за да се получат точки по критерия. Коментари и предложения по Условието за кандидатстване по интервенция Г.1.1 Раздел 10. Допустими разходи <i>„1.1.3. материални инвестиции за прилагане на технологиите на прецизно/интелигентно/цифрово земеделие - оптимизиране на почвените обработки, употребата на торове и препарати за растителна защита, прецизно напояване (системи и оборудване, използвани за събиране, обработка и анализ, отдалечен контрол, управление и мониторинг на данни за поливни норми, с изключение на инвестиции в елементи от напоителната инфраструктура), превенция на болести по животните, регенеративно/консервационно земеделие, събиране</i>	общодостъпно за всички потенциални кандидати място с цел улесняване и намаляване на административната тежест. 21. Не се приема. Целта на прилагането на този критерий е стимулиране на земеделските стопани за включване в схемите за качество. 22. Приема се.
--	--	---	--

		и анализ на данни за отпадъците, генерирани от земеделското производство, проследяване на емисиите парникови газове в стопанството, като например (неизчерпателен списък): сензори, дронове, изкуствен интелект, сателитни изображения, автоматизация и роботика, вкл. земеделска техника с такива компоненти.“ Да се допълни неизчерпателният списък с: 1. „Автоматизирани/роботизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба, които се използват за една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането и опаковането на селскостопански продукти, вкл. прилежащ към тях софтуер. 2. автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни /хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./, вкл. прилежащ към тях софтуер.“ Инвестициите в автоматизирани/роботизирани системи за подготовка на продукцията за продажба, а също така и използваните в отделните фази по отглеждане на животни, ще допринесат за опазването на околната среда, като се намалят разходите на суровини, консумираната енергия и отпадъците при изпълнение на основната дейност на стопанствата.	
--	--	--	--

			1. По отношение на допустимата „земеделска техника с такива компоненти“ да се направи Приложение, в което да са допустими само активите от Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU от Приложение № 1 Към Условия за кандидатстване по прием № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Така, за трактори и комбайни ще може да се кандидатства само по П.Г.1. В противен случай, кандидатите за да се „застраховат“ ще подават идентични проекти и по двата приема. Това ще доведе до голямо увеличение на броя подадени проекти и голямо увеличение на размера на инвестициите. Това от своя страна, ще забави много оценката на проектите!	
15.	Държавен фонд „Земеделие“	30.10.2025 г. 17:25	Здравейте, Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане на 16.10.2025 г. условия за кандидатстване и условия за изпълнение по интервенция П.Г.1.1 - Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда, Прием № П/Г/1/1/1 от Стратегическия план за развитие на земеделието в селските райони за периода 2023-2027 г., ДФ „Земеделие“ отправя следните бележки и допълнения:	

		1. Всички коментари на ДФ "Земеделие" по интервенция II.Г.1 (когато са приложими), следва да бъдат взети под внимание и по интервенция II.Г.1.1. 2. Предвид изискването на т. 21 от Раздел 9.1 от УК, в раздел 12.1. <i>Общи документи</i> следва да бъде добавен документът „Договор с развъдна асоциация за отглеждане и развъждане на животни от местни (автохтонни) породи“. 3. В т. 1.1.5 от Раздел 10 като допустим разход е посочено “изграждане на сгради”. С цел по-голяма яснота е необходимо да се посочи, че тези сгради са различни от посочените по т. 1.1.2 от същия раздел животновъдни обекти. 4. В т. 2 от Раздел 10.1, “ПИИ” да се замени със “заявлението за подпомагане”. 5. В Раздел 11.2 "Методика за прилагане на критериите за подбор": Текстът в т. 12.1. “Това условие не се отнася за критерий 3.1 за кандидати - земеделски стопани, тъй като оценката се основава на данни от минали периоди, критерий 4.1., при спазване на изискванията по т. 5.2.2 от Раздел А от Условието за изпълнение и за критерий 4.5.” <i>да придобие следната редакция:</i> “Това условие не се отнася за критерий 3.1 за кандидати - земеделски стопани, тъй като оценката се основава на данни от минали периоди, критерий 4.1., при спазване на изискванията по т. 5.2.3 от Раздел А от Условието за изпълнение и за критерий 4.5.” 6. В Раздел А. Техническо изпълнение на заявленията за подпомагане от Условието за	1. Приема се. Коментарите по интервенция II.Г.1 и отговорите са посочени под настоящите коментари. 2. Приема се по принцип. Условието е коригирано. 3. Приема се. 4. Приема се. 5. Приема се. 6. Приема се.
--	--	--	---

		изпълнение: Текстът в т. 2.1. „Бенефициентът се задължава да започне реалното изпълнение на одобрения проект в срок не по-дълъг от девет месеца от сключване на административния договор, за което да уведоми Фонда, като представи надлежни доказателства за това в същия срок. Когато до изтичането на срока по изр. първо Бенефициентът представи на Фонда надлежни документи, пряко свързани с изпълнението, от които е видно, че е извършил или извършва реални действия и започването на изпълнението е предстоящо. Този срок може да бъде удължен по преценка на Фонда, но с не повече от три месеца.“ да отпадне поради следните причини: Подобно изискване не е заложено в Стратегическия план и в европейското законодателство за прилагането му, включително в нито един от приложимите регламенти. Посоченото условие липсва и като задължение по Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „с“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент (наричана по нататък Наредба № 4 от 2024 г.), следователно законодателят е преценил, че то е ирелевантно за интервенциите по	
--	--	---	--

		СПРЗСР. В тази връзка, следва да се отбележи, че към никоя друга интервенция не е предвидено задължение за бенефициента да започне реалното изпълнение на одобреното заявление за подпомагане в определен срок след сключване на административния договор. Посоченото води до необоснован, нееднотипен подход, спрямо бенефициентите по плана. Посоченото задължение за започване на изпълнението в определен срок беше заложено по всички мерки от ПРСР 2014-2020 г., но въпреки неговото спазване, част от бенефициентите отново не успяваха да приключат успешно проектите си и да подадат искания за окончателно плащане. Във връзка с гореизложеното, беше извършен обстоен анализ от страна на Държавен Фонд “Земеделие” по отношение на прилагането и контрола на това изискване, като беше установено, че спазването му не носи полза за проследяване реализацията на проектите. Посоченото се потвърждавана от данните от анализ, които сочат, че над 65% от проектите по мярка 4 от ПРСР 2014-2020 г., които са прекратени поради неподадени искания за плащане са били стартирали надлежно. Създават се допълнителни затруднения в случаите, когато се забавят доставките или осъществяването на дейностите по вина на доставчиците или се налага промяна на част от одобрената инвестиция, установена в процеса на изпълнението ѝ. Основните затруднения при спазването на задължението са при забавяне осигуряването на кредитиране, което става	
--	--	--	--

		причина и за предсрочното погасяване на възможностите за изпълнение на вече обработените и одобрени проекти. Подготовката на документите за удостоверяване изпълнението на изискването и тяхната обработка, допринася за създаване на ненужна тежест, както за бенефициентите, така и за администрацията. Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане на 16.10.2025 г. условия за кандидатстване и условия за изпълнение по интервенция П.Г.1 - Инвестиции в земеделските стопанства, Прием № П/Г/1/0/1 от Стратегическия план за развитие на земеделието в селските райони за периода 2023-2027 г., ДФ „Земеделие“ отправя следните бележки и допълнения: 1. Предлагаме определението за “Напоявани площи” да се съобрази с определението, посочено в § 1, т.10 от ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ: "Поливна" е земеделската земя, която е разположена на територия, обслужвана от напоителна система или напоително поле, или може да се напоява от естествен водоизточник, позволяващ гравитачно подаване на вода в имота." и да се добави извършването на служебна справка в Регистър на поливните площи на страницата на Напоителни системи ЕАД. 2. Предлагаме в Раздел 5. Бюджет по приема, в т. 2 да бъде добавено следното пояснение: <i>Обстоятелството подлежи на проверка от страна</i>	1. Приема се частично. Предложената промяна на обхвата на понятието не покрива изискванията на чл. 74 от Регламент (ЕС) 2021/2115. 2. Приема се.
--	--	--	--

		на ДФ “Земеделие”. Възможно е при попълването на данните в СЕУ кандидатът да допусне грешка при определянето към кой от бюджетите попада. Когато това се установи при извършване на административните проверки е необходимо заявлението за подпомагане да бъде отнесено (класирано) в съответния подбюджет. В тази връзка, предлагаме думата “подадени” в т. 6.2 от Раздел 7 да бъде заменена с думата “попадат”. 3. Предлагаме към изискването по т. 3 от раздел 8.1. Критерии за допустимост на кандидатите, отнасящо се за групи и организации на производители, да бъде добавен и документ за доказване на посоченото в декларацията, предвид липсата на механизъм за проверка от страна на ДФЗ. 4. Текстът по т. 7 от Раздел 8.2 следва да се прецизира като отпадне думата “подпомагане”. 5. Предлагаме текстът по т. 13, буква „а“, изречение последно от раздел 9.1. Условия за допустимост на дейностите/инвестициите, в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане да гласи: “При необходимост ДФЗ може да”. 6. Предлагаме в т. 2.5 от Раздел 9 да отпадне текстът “включително свързани с подобряване на енергийната ефективност” или да се предвиди документ във връзка с допустимостта на този разход. При спазване на чл. 43. от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), съгласно Чл. 59. (1) от ЗЕЕ “Обследването на промишлени системи и системи за	3. Приема се. 4. Приема се. 5. Приема се. 6. Приема се.
--	--	---	---

		външно изкуствено осветление по чл. 57, ал. 1 и изготвянето на оценки за енергийни спестявания се извършва от лица, вписани в регистъра по чл. 60, ал. 1.” Във връзка с издаване на оценка за енергийна ефективност, съгласно чл. 8 от Наредба № Е-РД-04-05 от 8.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания се изследват показателите за разход на енергия на предприятията и промишлените системи, които могат да дадат информация за общия разход на енергия на дадено предприятие. 7. Предлагаме в т. 6 от Раздел 9.1 текстът “за създаване на трайни насаждения” да претърпи следната редакция “за създаване и/или пресъздаване на трайни насаждения”. 8. Предлагаме в т. 9.1 от Раздел 9.1 да се уточни, че оценка отДФЗ по изготвена методика съгласно Приложение № 7 се извършва на “самоходна земеделска техника”. 9. Предлагаме да бъде добавена нова подточка в) към т. 10.2 от Раздел 9.1: “<i>в) за действащи животновъдни обекти, броят на отглежданите животни, посочен в бизнес плана за всяка от прогнозните години не може да надхвърля капацитета на животновъдния обект</i>”.	7. Приема се. 8. Не се приема. В методиката е обособена част, която се отнася за извършване на оценка при закупуване на прикачна техника. 9. Приема се частично. Текстовете са прецизирани.
--	--	---	---

		10. Текстът по т. 14.3 от Раздел 9.1 следва да се прецизира по следния начин: <i>“заявления за подпомагане с инвестиции за производство на течни, газообразни и твърди горива от биомаса”</i>. 11. Предлагаме от текста по т. 14.4 от Раздел 9.1 да отпадне израза <i>“като самостоятелна инвестиция”</i>, предвид че противоречи на посоченото в т. 3 от Раздел 9.2. 12. Предлагаме в т. 16.3 раздел 9.1 да се добави извършването на справка в “Регистър поливни площи” на НС ЕАД, предвид определението, посочено в § 1, т.10 от ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ. 13. Предлагаме в т. 18.1 раздел 9.1 да отпадне следния текст: <i>“поради съображения, свързани с количеството на водите”</i>. Предвид, че се обследват и повърхностни и подземни водни тела, това ще доведе до объркване ако например екологичното/химично състояние на повърхностно водно тяло е по-ниско от добро.	10. Приема се. 11. Приема се. 12. Приема се. 13. Не се приема. Чл. 74 от Регламент (ЕС) 2021/2115 предвижда специфични изисквания, когато се засягат обекти от подпочвени или повърхностни води с определена категория състояние според причини/съображения, <i>„свързани с количеството на водите“</i>. В същото време, в т. 72 и т. 73 от Допълнителните разпоредби на Закона за водите (ЗВ) са посочени дефиниции за състоянието на водите, а именно: <i>„72. “състояние на повърхностните води” е общ израз за състоянието на повърхностно водно тяло, определено от по-лошото от екологичното и химичното му състояние;</i> <i>73. “състояние на подземните води” е общ израз на състоянието на подземно водно тяло, определено от по-лошото от количественото и химичното му състояние;“</i>
--	--	---	--

				Във връзка с горното е изпратено писмо до МОСВ относно издаването на становище с разяснения и насоки по поставения въпрос. В допълнение, предвид аналогичното изискване в чл. 46 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 за предходния програмен период, в Указания относно подкрепата чрез ЕЗФРСР за инвестиции в напояване, е представено следното становище: <i>„Едно повърхностно водно тяло има „добро състояние“ като цяло, ако има както добро „екологично състояние“, така и добро „химично състояние“ (виж член 2, точка 17, РДВ). Следователно е ясно, че понятието "количествено състояние" не се прилага към повърхностните водни тела. Въпреки това, както е посочено в приложение V на РДВ, екологичното състояние взема предвид "хидроложкия режим", който е поддържащ елемент за качество. Ако едно повърхностно водно тяло няма добро цялостно състояние, за да се определи дали това е поради причини, свързани с количеството на водата, е необходимо само да се проверят неговите качествени елементи, формиращи екологичното състояние, и да се установи дали оценката за параметрите/метриките е чувствителна към хидрологията е поне "добра". (Имайте предвид, че методите за оценка на екологичното състояние, съответстващи на РДВ, трябва да вземат предвид всички съществуващи натиск върху водните тела, включително тези от водовземания.)“</i>
--	--	--	--	---

		14. Предлагаме в края на изречението на т. 21 раздел 9.1 да се добави текста "е необходимо". 15. Предлагаме в т. 18.2 от Раздел 9.1 текстът "(документът по т. 5 от Раздел 12.1)" да се редактира по следния начин "(документът по т. 8 от Раздел 12.1)". 16. Предлагаме в т. 1 от Раздел 9.2 да отпадне следният текст "за дейностите и разходите, които се подпомагат по настоящия прием и са за същия обект/и", тъй като е идентичен с началото на изречението. 17. Предлагаме т. 2.4 от Раздел 9.2 да отпадне или да бъде прецизирана. Без да се конкретизират кои са "съществуващите стандарти на ЕС" е невъзможно да се извърши проверката за наличието на недопустими дейности и разходи. Например.: ако се визира, че БФП не се предоставя за инвестиционни разходи, свързани с изграждане на нови, ремонт, реконструкция и/или разширяване на съществуващи съоръжения за съхранение на оборски тор в регистрирани и действащи животновъдни обекти, то това следва да бъде изрично посочено. 18. Предлагаме в т. 1.2.1 от Раздел 10 да се уточни, че закупуването на софтуер следва да е пряко свързан с работата на активите по т. 1.1., включени в заявлението за подпомагане. 19. Текстът по т. 6 от Раздел 10.1 следва да се прецизира по следния начин: "Разходите по т. 1.2 от Раздел 10 не могат да надхвърлят 10 на сто от	14. Приема се. 15. Приема се. 16. Приема се. 17. Не се приема. Условието не допуска подпомагане за инвестиции за привеждане в съответствие с действащи стандарти, например свързани с предписание от компетентен орган, но не забранява инвестиции, които са за ново изграждане/реконструиране на обекти. 18. Не се приема. Предвид всеобхватността на допустимите разходи в настоящия прием, УО не намира основание за извършване на предложеното изменение на текста. 19. Приема се.
--	--	---	--

		допустимите разходи по т. 1.1. от Раздел 10, но не повече от 50 000 лева”. 20. Предлагаме в текста по т. 8.1, буква “а” от Раздел 10.1 да се добавят още: “... допълнително оборудване, навигационни системи, GPS устройства, контролери, датчици и уреди за контрол, дронове, метеорологични станции и др. със сходно предназначение”. Освен това, в цитираната точка следва да се посочи или “софтуер”, или “нематериални инвестиции”, предвид че само закупуването на софтуер е допустимо, съгласно т. 1.2.1 от Раздел 10. 21. Предлагаме в т. 12 от Раздел 10.1 да се уточни, че изискването за описване на цените в офертите “в лева и евро” е приложимо за издадените до 1.1.2026 год., предвид разпоредбите на Закон за въвеждане на еврото в Република България. 22. Предлагаме текста в т. 9 от Раздел 10.2 да се прецизира така: “Разходи за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, или за услуги за частта над пазарната им стойност”. 23. Предлагаме т. 19 от Раздел 10.2 да се редактира по следния начин “Разходи за мобилни/преместваеми инсталации за производство и съхранение на енергия от ВЕИ” предвид, че е допуснато подпомагане на инвестиции за	20. Приема се. 21. Не се приема. Съгласно чл. 15, ал. 2 от Закон за въвеждане на еврото в Република България „<i>периодът на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите в евро и в левове започва на 8 август 2025 г. и приключва на 8 август 2026 г.</i>“, т.е. целият период на прием попада в периода на двойното обозначаване на цените. 22. Приема се. 23. Приема се. Съгласно Условието за кандидатстване преместваемите обекти са допустими при представяне на изискуемите документи за това.
--	--	--	---

		съхранение на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). 24. Предлагаме в т. 21 от Раздел 10.2 да се добави „и/или за нуждите на животновъдния обект, за който се кандидатства за подпомагане“. 25. Предлагаме към критерий за оценка № 1.1 за условието “най-малко 50 % от селскостопанските култури/животни съгласно представения бизнес план, са сертифицирани като биологични, а останалите са в преход” да се уточни начинът на прилагането му. За по-голяма яснота предлагаме да се допълни, че за културите ще се извършва оценка/изчисление на процентния показател в “дка/кв.м” и за животните - в “бр./кв.м”. С оглед коректното прилагане на критерия, при заявления за подпомагане в сектор “растениевъдство” и в сектор “животновъдство” предлагаме да се допълни, че минималното изискване за получаване на предимство по критерия ще бъде обследвано поотделно, както за културите, така и за животните. 26. Предлагаме текстът “Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока, указан в писмото за отстраняване на несъответствия и нередовности” да отпадне към документите, към които е допълнено като уточнение. Считаме, че посоченото условие противоречи на разпоредбите на Наредба № 4/2024 год., в която не е посочено	24. Не се приема. Инвестициите за поене на животните в животновъдните обекти не попадат в обхвата на понятието „напоителни системи/инсталации“. 25. Приема се. 26. Не се приема. Съгласно чл. 11, ал.2 от Наредба № 4 от 2024 г. предварителна оценка се извършва въз основа на приложените към заявленията за подпомагане изискуеми документи за доказване на съответствие с изпълнение на изискванията на съответния критерий за подбор и служебни проверки за условията, за които не е предвидено представяне на документи. Представените документи трябва да отговарят на
--	--	---	---

		кой/кои документ/и е/са задължителен/лни при подаване на заявление за подпомагане. 27. Предлагаме в т. 7 от Раздел 12.1 от текстът “придружени от копия..” да отпадне “копия”, предвид електронното кандидатстване в СЕУ и “проектното предложение” да се редактира на “заявлението за подпомагане”. 28. Предлагаме текстът в т. 14 от Раздел 12.1 да се измени така: “... или становище с подробно описание на инвестиционното намерение от компетентното лице съгласно чл. 148, ал. 2 или ал. 3 от ЗУТ, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж/поставяне”. Промяната е необходима във връзка с текста в т. 13, буква “б” от Раздел 9.1. 29. Предлагаме от т. 16 от Раздел 12.1 да отпадне текстът: “... и срок за изпълнение” - излишно е, предвид факта, че условията конкретизират срока за изпълнение на инвестицията. 30. Предлагаме от т. 21 от Раздел 12.1 да отпадне “или” в уточнението: “<i>Представя се в случаите по 15.2 и 16.3.1. от Раздел 9.1, когато в заявлението за подпомагане са включени инвестиции в напояване и</i>	съответните изисквания и указания, посочени в условията за кандидатстване по съответната процедура чрез подбор, да съдържат задължителните реквизити и да дават достатъчна информация за еднозначно определяне на тежестта на критерия за подбор. Това условие означава, че не може да се изискват документи и пояснения на този етап. Допълнителни документи могат да се изискват при административните проверки в чл. 12. 27. Приема се. 28. Приема се. 29. Приема се. 30. Приема се.
--	--	---	--

		кандидатът е титуляр на разрешително за водовземане”, тъй като документът следва да доказва и съществуващо напояване и осигурен достъп до вода. 31. Предлагаме да отпаднат уточненията към т. 22 и т. 23 от Раздел 12.1, предвид факта, че никъде в условията не се разграничават начините на захранване с вода, а второто уточнение се отнася за всички документи съгласно Наредба № 4/2024г. 32. Предлагаме в т. 22.1 от Раздел 12.1 да се коригира препратката: “...в случаите по 15.2 от Раздел 9.1”. 33. Предлагаме в т. 24 от Раздел 12.1 да се добави и документа по т. 21, предвид, че са посочени и такси към Басейнова дирекция: “Документи (фактури, платежни нареждания, банкови извлечения и др.) за плащане за ползвана вода за напояване - платени държавни такси към съответната Басейнова дирекция или по договор за ползване на услуга „доставка на вода за напояване“ с клон на „Напоителни системи“ ЕАД или сдружение за напояване за съответните години (2023, 2024, 2025 г.), за които е представен документ по т. 23 и т. 21”. 34. Предлагаме да отпадне документът по т. 26 от Раздел 12.1 или да се уточни във връзка с доказване на кое условие за допустимост е предвидено представянето му. 35. Предлагаме в т. 1.1 от Раздел 12.3 да отпадне изискването за проверка на задължения във връзка с	31. Не е ясен коментара. 32. Приема се. 33. Приема се. 34. Приема се. 35. Приема се.
--	--	--	--

		изискването на чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК, тъй като не е част от изискванията на чл. 54 от ЗОП. 36. Предлагаме т. 6 от Раздел 13 да отпадне, тъй като в Наредба 4/2024 год. не са включени разпоредби, които предвиждат посочените условия, а именно “..само когато те се отнасят за документи, които не променят качеството на заявлението за подпомагане и това изрично е отбелязано срещу съответния документ в Раздел 12.1. „Общи документи“. 37. Предлагаме в т. 7 от Раздел 13 последното изречение да отпадне, тъй като същото е предвидено в т. 9. 38. По отношение на Приложение № 3 - Бизнес план предлагаме: • от Таблица 3. Производствена програма да отпаднат колоните „за износ“ и “за собствено потребление”. Това ще доведе до опростяване на бланката за попълване.	36. Не се приема. Съгласно чл. 11, ал.2 от Наредба № 4 от 2024 г. предварителна оценка се извършва въз основа на приложените към заявленията за подпомагане изискуеми документи за доказване на съответствие с изпълнение на изискванията на съответния критерий за подбор и служебни проверки за условията, за които не е предвидено представяне на документи. Представените документи трябва да отговарят на съответните изисквания и указания, посочени в условията за кандидатстване по съответната процедура чрез подбор, да съдържат задължителните реквизити и да дават достатъчна информация за еднозначно определяне на тежестта на критерия за подбор. Това условие означава, че не може да се изискват документи и пояснения на този етап. Допълнителни документи могат да се изискват при административните проверки в чл. 12. 37. Приема се. 38.1. Приема се.
--	--	---	---

		- В лист Обща информация, от секция А. Описание на проектното предложение да отпадне изискването за <i>“описание на капацитета на предвидените активи в проектното предложение”</i>. Капацитетът на активите (техническите характеристики) се посочват в секция В от същия работен лист. - В лист Обща информация, текстът в секция В. следва да се уеднакви с изискванията на т. 9 от Раздел 9.1 от УК. - В лист Обща информация да отпадне целия раздел II. Описание на кандидата и осъществяваната от него дейност. Тази информация не е необходима, тъй като тя е налична в съответните регистри. - В лист “Т2” е записано следното: ВАЖНО!!! <i>Когато кандидатът е подал заявления за подпомагане и по интервенция II.Г.1.1., в което приходите от продажби се формират от едни и същи площи с култури/видове и брой животни, за изчисляването на показателите на бизнес плана в таблицата се посочват и заявените разходи по заявлението за подпомагане по интервенция II.Г.1.1.</i> В тази връзка считаме, че следва да е налична клетка, в която да се вписва конкретна стойност. - В лист “Резултати” следва изрично да се посочи, че в стойността на "I₀" се включват и разходите по заявлението за подпомагане по интервенция II.Г.1.1, в което приходите от продажби се формират от едни и същи площи с култури/видове и брой животни.	38.2. Приема се. 38.3. Приема се. 38.4. Приема се. 38.5. Не се приема. Съгласно указанието, в самата Таблица 2 следва да се посочат данни за конкретните разходи, заявени за подпомагане по интервенция II.Г.1.1. 38.6. Не се приема. В I₀ се сумират разходите от Таблица 1 и от Таблица 2. Предвид уточнението по предходния коментар, че заявените разходи по интервенция II.Г.1.1. се
--	--	---	--

		39.Предлагаме в Раздел V от Приложение № 4 - Декларация при кандидатстване да добавим и финансовите отчети за 2025 г. Доколкото приемът на заявление за подпомагане ще приключи през 2026 г. е възможно по време на извършване на административните проверки кандидатите да имат изготвени и подадени към НСИ финансови отчети за 2025 г. Същото се отнася и за Приложение № 5 от Условиата за кандидатстване. 40. Предлагаме в Приложение № 4 в частта „Декларация за нередности“ да се актуализират определенията за измама, нередност и да се добави определение за „съмнение за измама“ с оглед привеждането им в съответствие с приложимото европейско и национално законодателство в областта – чл. 3 и чл. 4 от Директива 2017/1371, Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 2988/95, Наредба за администриране на нередности по европейските структурни и инвестиционни фондове и др. относими нормативни актове. В допълнение, бихме искали да уточним, че е посочен един начин за подаване на сигнал за нередност, включително при съмнение за измама и в тази връзка на електронната страница на ДФЗ в раздел „Подай сигнал“, подраздел „Подай сигнал за нередност/измама“ са указани допълнителни начини за подаване на сигнали. В тази връзка, с цел информираност на кандидатите, цитираната по-горе декларация следва да бъде актуализирана.	описват в Таблица 2, няма необходимост от промяна във формулата за I_0. 39. Не се приема. УО не намира основание за добавяне и на 2025 г. в декларацията, предвид факта, че данните са необходими за изчисление на критерий за оценка 4.1, където са фиксирани конкретни години. 40. Приема се.
--	--	---	--

		41. Предвид текстовете от СПРЗСР по интервенция Г.1 относно избягване на двойно финансиране, считаме, че следва да бъдат включени ограниченията за следните сектори: плодове и зеленчуци, вино, пчеларство, мляко и млечни продукти, хмел, тютюн и зехтин. 42. В лист “1.Заявление” от Приложение № 1 “Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ” следва да бъдат коригирани падащите менюта на следните редове: “4.1. възложител по ЗОП”; “4.2. група или организация на производители”; “4.3. ЕТ или ЕООД, което желае да бъдат признати обстоятелствата за ...”. 43. В лист “3.Заявени разходи” от Приложение № 1 “Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ” следва да бъде коригирано падащото меню в колона “Група разход” за раздел “II. Разходи за закупуване/придобиване на нематериални активи (без извършване на строително монтажни работи)”. Единствената възможна опция за избор следва да бъде “1.2.1. закупуване на софтуер”. 44. В лист “3.Заявени разходи” от Приложение № 1 “Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ” следва да бъде коригирано падащото меню в колона “Група разход” за раздел “III. Разходи за извършване на строително монтажни работи”, като се добавят разходите за “Съоръжения за локално съхранение на енергия	41. Приема се. 42. Приема се. 43. Приема се. 44. Приема се.
--	--	--	---

		(батерии)”. В тази връзка, в колона “Мярка” следва да е наличен избор “kWh”. 45. В лист “3.Заявени разходи” от Приложение № 1 “Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ”, редовете в раздел “VI. Други общи разходи, свързани с инвестицията” са заключени за писане. 46. В лист “3.Заявени разходи” от Приложение № 1 “Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ”, формулите в колона “AG” не работят правилно. 47. В лист “3.Заявени разходи” от Приложение № 1 “Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ”, падащото меню в колона “Група разход” за раздел “VI. Други общи разходи, свързани с инвестицията” следва да бъде приведено в съответствие с Условието за кандидатстване. 48. Необходимо е навсякъде, където се въвеждат стойности да се премахне текста “в лева”. След 01.01.2026 г. всички цени ще бъдат в евро. В тази връзка считаме за удачно, в Условието за кандидатстване да бъде указано, че след 01.01.2026 г. кандидатите следва да заявяват в СЕУ суми в евро. 49. Съгласно лист “4. Оперативна печалба”, при изчисляване на съотношението “К” се вземат предвид само заявените инвестиционни разходи. Това противоречи на заложеното минимално изискване по критерий 4.1, съгласно което: “Точките по критерия зависят от съотношението (К) на заявената стойност на заявлението за подпомагане и	45. Приема се. 46. Приема се. 47. Приема се. 48. Приема се. 49. Приема се.
--	--	--	--

		средноаритметичният размер на оперативната печалба на кандидата от последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.). В тази връзка, при изчисляване на съотношението “К” следва да се вземат предвид всички заявени за финансиране разходи (вкл. Предварителните/общите разходи по т. 2 от Раздел 10 от УК). Ето защо формулата в лист “4. Оперативна печалба” следва да бъде променена. 50. Предлагаме в Раздел 11.2 "Методика за прилагане на критериите за подбор" от Условиата за кандидатстване: Текстът в т. 14.1. “Това условие не се отнася за критерий 4.1 за кандидати - земеделски стопани, тъй като оценката се основава на данни от минали периоди, критерий 5.1, при спазване на изискванията по т. 5.2.2 от Раздел А от Условиата за изпълнение и за критерий 5.5.” да придобие следната редакция: “Това условие не се отнася за критерий 4.1 за кандидати - земеделски стопани, тъй като оценката се основава на данни от минали периоди, критерий 5.1, при спазване на изискванията по т. 5.2.3 от Раздел А от Условиата за изпълнение и за критерий 5.5.” 60. Предлагаме Следната редакция в Условиата за изпълнение: В Раздел А. Техническо изпълнение на заявленията за подпомагане: Текстът в т. 2.1. „Бенефициентът се задължава да започне реалното изпълнение на одобрения проект в срок не по-дълъг	50. Приема се. 51. Приема се.
--	--	---	---

		от девет месеца от сключване на административния договор, за което да уведоми Фонда, като представи надлежни доказателства за това в същия срок. Когато до изтичането на срока по изр. първо Бенефициентът представи на Фонда надлежни документи, пряко свързани с изпълнението, от които е видно, че е извършил или извършва реални действия и започването на изпълнението е предстоящо. Този срок може да бъде удължен по преценка на Фонда, но с не повече от три месеца.“ да отпадне поради следните причини: Подобно изискване не е заложено в Стратегическия план и в европейското законодателство за прилагането му, включително в нито един от приложимите регламенти. Посоченото условие липсва и като задължение по Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент (наричана по нататък Наредба № 4 от 2024 г.), следователно законодателят е преценил, че то е ирелевантно за интервенциите по СПРЗСР. В тази връзка, следва да се отбележи, че към никоя друга интервенция не е предвидено задължение за	
--	--	---	--

		бенефициента да започне реалното изпълнение на одобреното заявление за подпомагане в определен срок след сключване на административния договор. Посоченото води до необоснован, нееднотипен подход, спрямо бенефициентите по плана. Посоченото задължение за започване на изпълнението в определен срок беше заложено по всички мерки от ПРСР 2014-2020 г., но въпреки неговото спазване, част от бенефициентите отново не успяваха да приключат успешно проектите си и да подадат искания за окончателно плащане. Във връзка с гореизложеното, беше извършен обстоен анализ от страна на Държавен Фонд “Земеделие” по отношение на прилагането и контрола на това изискване, като беше установено, че спазването му не носи полза за проследяване реализацията на проектите. Посоченото се потвърждава от данните от анализ, които сочат, че над 65% от проектите по мярка 4 от ПРСР 2014-2020 г., които са прекратени поради неподадени искания за плащане са били стартирали надлежно. Създават се допълнителни затруднения в случаите, когато се забавят доставките или осъществяването на дейностите по вина на доставчиците или се налага промяна на част от одобрената инвестиция, установена в процеса на изпълнението ѝ. Основните затруднения при спазването на задължението са при забавяне осигуряването на кредитиране, което става причина и за предсрочното погасяване на възможностите за изпълнение на вече обработените	
--	--	--	--

			и одобрени проекти. Подготовката на документите за удостоверяване изпълнението на изискването и тяхната обработка, допринася за създаване на ненужна тежест, както за бенефициентите, така и за администрацията.	
16.	АЗПБ	30.10.2025 г. 18:18:51	Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане проекти на насоки по интервенции П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ и П.Г.1.1 „Инвестиции в земеделските стопанства, насочени към опазване на компонентите на околната среда“ на СПРЗСР 2023-2027, Асоциация на земеделските производители в България (АЗПБ) приложено предоставя на Вашето внимание аргументирани предложения, които се надявам да бъдат анализирани и приети при финализирането на проектите на Насоки, отнасящи се до: 1. раздел 11.2 „Методика за прилагане на критериите за подбор“ от Условия за кандидатстване (УК); 2. раздел 13 „Подаване и разглеждане на заявления за подпомагане“ на УК; 3. Приложение № 10 „Списъци по Приоритет 2“ от раздел 15 „Приложения“ на УК; 4. Приложение за организиране и провеждане на онлайн среща с организации от сектор „свине“, „птици“ и „говеда“ за своевременно обсъждане, прецизиране и финализиране на Приложение 10 от УК.	

		АЗПБ остава в готовност за бъдещо съдействие и сътрудничество с УО при подготовката на предстоящите приеми по двете интервенции. Асоциация на земеделските производители в България (АЗПБ) приветства усилията на Управляващия орган на СПРЗСР 2023-2027 (УО) в подготовката на предстоящите за отваряне през месец ноември 2025 г. първи приеми по интервенции П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ (П.Г.1) и П.Г.1.1. „Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда“ (П.Г.1.1), както и възприетите към момента някои от предложенията на АЗПБ, официално изпратени до УО в процеса на предварителната подготовка и на проведени дискусии с агросектора. Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане проекти на насоки по интервенции П.Г.1 и П.Г.1.1 АЗПБ представя на Вашето внимание следните коментари и аргументирани предложения: 1. Предложения към раздел 11.2 „Методика за прилагане на критериите за подбор“ от Условия за кандидатстване (УК); 1.1. С цел прецизиране и по-голяма яснота предлагаме следната редакция на т. 10: „10. Предимство по критерий 5.4. получават заявления за подпомагане, в които над 25% от одобрените за подпомагане разходи са свързани с напояване - инвестиции в изграждане, реконструкция/реhabилитация на съоръжения и	1.1. Приема се по принцип. Критериите за оценка и тяхната тежест са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г.
--	--	---	---

		закупуване и монтиране на оборудване, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода за напояване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в рамките на стопанството на кандидата, в това число и за осигуряване на необходимото качество и количество вода за нуждите на животновъдни обекти.“ 1.2. В унисон с базираната на SWOT анализ на СПРЗСР интервенционна логика, хоризонталните приоритети и приносът на интервенцията към постигане на специфичните цели на политиката, а също така и на официално изразените позиции от представители на политическия кабинет на МЗХ, предлагаме следната редакция на т. 13. „За заявления за подпомагане, които са получили еднакъв общ брой точки се извършва класиране в низходящ ред съобразно:“ <i>„13.1. Получения брой точки по критерий 5.1. „Заявление за подпомагане, представено от кандидат от 18 до 40 години включително.“</i> <i>13.2. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.1 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 1.1. „Заявления за подпомагане, насочени към производство на биологични продукти“.</i> <i>13.3. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.2 критерий,</i>	1.2. Не се приема. Допълнителното класиране на заявления за подпомагане с еднакъв брой точки е разглеждано на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и е прието на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. Както е решено в КН, допълнителното класиране се извършва според тежестта на критериите за оценка в низходящ ред.
--	--	---	---

		същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 5.4. „Заявления за подпомагане с инвестиции и дейности, свързани с напояване“. 13.4. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.3 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по Приоритет 2 „Заявление за подпомагане, което допринася за надвишаване изискванията за хуманното отношение към животните“. 13.5. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.4 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 3.1. „Заявление за подпомагане, насърчаващо кооперирането и интеграцията между земеделските производители“. 13.6. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.5 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 5.2 „Кандидати на територията на райони с природни и други ограничения“. 13.7 В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.6 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 4.1 „Финансовото състояние на кандидата обезпечава реализирането на инвестициите“.	
--	--	---	--

			13.8. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.7 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 1.2 „Заявления за подпомагане, насочени към производство на продукти, обхванати от схеми за качество“. 13.9. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.8 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 5.3 „Земеделски стопанин, участващ в системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ) / системата за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС)“. 13.10. В случай, че заявления за подпомагане имат равен брой точки по посочения в т. 13.9 критерий, същите ще бъдат класирани в низходящ ред съобразно получения брой точки по критерий 5.5 „Кандидати, които не са подпомагани по подмярка 4.1. от ПРСР“. Обръщайки внимание, че йерархията на последователното прилагане на приоритетите при оценка на проекти с равен брой точки, за нас представлява последващо приоритизиране, от което не очакваме да разпознаваме интереси на „най-шумни“ заинтересовани страни и очакваме УО (макар принципната ни позиция е, че Методиките при приемането на критериите за подбор по която и да е интервенция също следва да е част от	
--	--	--	---	--

			дискусиите и решенията на Комитета за наблюдение на СПРЗСР) да се придържа към основните принципи на обективност и последователност при прилагане на критериите, така че класирането да отразява реалния принос по интервенцията към постигане на специфичните цели на СПРЗСР. Предложената от нас последователност при класиране на заявления с еднакъв общ брой точки е логична и обоснована, тъй като отразява приоритетите на Стратегическия план, подредени по тяхната стратегическа значимост. На първо място се поставя подкрепата за младите фермери, като ключов фактор за поколенческо обновяване в сектора и жизнеспособност на селската икономика (<u>Заместник-министър д-р Лозана Василева: Привличането на нови фермери е ключово за бъдещето на земеделието в България и Европа</u>), изведен като хоризонтален приоритет както по линия на ОСП, така и в националната ни политики за развитие на селските райони във всички програмни периоди. Следва приоритета за биологично производство – в съответствие с целите за устойчиво земеделие и опазване на околната среда и биоразнообразието, както и за постигането на дългосрочните национални цели за увеличаване дела на биологичното производство до 2030 (<u>Министър Тахов: МЗХ ще продължи да насърчава ...биоземеделието чрез целенасочени инвестиции и политики</u>). Следват двата приоритета, които адресират едни от най-сериозните	
--	--	--	---	--

			предизвикателства пред секторите растениевъдство и животновъдство – адаптацията към климатичните промени чрез инвестиции в напояване и прецизно управление на водните ресурси, както и подобряване на хуманното отношение към животните чрез повишени стандарти за отглеждане, превенция на заболявания, мерки за биосигурност и отговор на все по-високите потребителски очаквания. Следващ е приоритетът за насърчаване на сътрудничество и обединение между стопани, който също е от стратегическо значение за повишаване на ефективността, достъпа до пазари и устойчивостта на сектора, но следва по-скоро като организационен, а не производствен приоритет. Следващият важен приоритет е за проекти в райони с природни и други ограничения, тъй като тези територии са изправени пред нарастващи демографски и социално-икономически предизвикателства, а реализацията на инвестиции в тях е по-трудна поради отдалечеността, слабата инфраструктура и ограничената достъпност до пазари и услуги. Предложенията ни по точки 13.7- 13.10. следват йерархичната последователност, избрана от УО. Приканваме УО да преразгледа йерархията на прилагане на приоритетите при оценката на проекти с равен брой точки по аналогичен на предложения от нас начин и за интервенция II.Г.1.1.	2. Не се приема. Следва да се има предвид, че в подбюжета по т. 1.2 от Раздел 5 от Условията за кандидатстване визираните във Вашето предложение „смесени
--	--	--	---	--

		2. Предложения към раздел 13 „Подаване и разглеждане на заявления за подпомагане“ на УК: В контекста на неприетото от страна на УО наше предложение да се допусне финансирането на проекти в приоритетен сектор, когато до 25% от площите по бизнес план са не приоритетни, както и с оглед на определеното от УО в раздел на 5 „Бюджет по приема“ на УК разпределение на бюджета за проекти, които са „изцяло“ или „не са изцяло“ насочени към чувствителни сектори, предлагаме, въз основа на чл.8, ал. 1 от Наредба № 4/2024 г. („Кандидатите могат да подават само едно заявление за подпомагане в рамките на срока за подаване на заявления за подпомагане, с изключение на случаите, посочени в условията за кандидатстване.“), предстоящият прием да се организира по начин, позволяващ на смесените стопанства да подават две заявления: • едно заявление по бюджета по т. 1.1 (за „изцяло“) за дейността си в приоритетен сектор и • едно заявление по бюджета по т.1.2 (за „не са изцяло“) за дейността си извън приоритетен сектор. Това предполага редакция на т. 3 от раздел 13 („3. Кандидатите могат да подават само едно заявление за подпомагане в рамките на срока за подаване на заявления за подпомагане.“) и преглед на цялостният пакет Насоки по подготвяния прием ПРИЕМ № П/Г/1/0/1.	стопанства“ имат възможност да подадат заявление за подпомагане едновременно за инвестиции извън чувствителните сектори и за инвестиции за отглеждане на култури/животни от чувствителните сектори. Предложението значително увеличава административната тежест за кандидата.
--	--	--	--

		В практиката на селското стопанство малко ферми са изцяло специализирани само в приоритетни култури или животни. За да поддържат устойчивост и да управляват по-добре риска, голяма част от тях комбинират различни култури и дейности. Насоките не отразяват тази специфика, а допускането на възможност за подаване на две заявления от смесените стопанства ще осигури тяхната равнопоставеност и ще постигне по-реалистично отразяване на структурата на българското земеделие, където вертикалната и хоризонталната интеграция на дейности е често срещана практика. Това е балансиран подход, който съчетава необходимата гъвкавост с ясния приоритет към стратегически важните сектори. Идентично е предложението ни и съображенията по отношение на интервенция П.Г.1.1. 3. Предложения към Приложение № 10 „Списъци по Приоритет 2“ от раздел 15 „Приложения“ на УК: 3.1 По отношение на сектор „птици“: • Не е предвидена изрична допустимост на съвременните европейски волиерни системи (aviary systems), които представляват водещ стандарт в ЕС за подобряване на условията на отглеждане. • Настоящият обхват на Приложение № 10, който се ограничава до препращане към Наредба № 25 от 14.12.2005 г., транспонираща Директива 1999/74/ЕО, е непълен и дискриминационен, тъй	3. Предложението не се отнася към настоящата процедура.
--	--	--	---

		като изключва други икономически значими видове птици – родителски стада, подрастващи и водоплаващи видове. • Съществен пропуск е и липсата на възможност за финансиране на инвестиции в хуманен транспорт на животни. Настоящият текст допуска единствено транспорт и монтаж на оборудване в рамките на стопанството, без възможност за подпомагане на закупуване или преустройство на специализирани транспортни средства, което е в противоречие с Регламент (ЕО) № 1/2005. • С оглед на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/429, е необходимо разширяване на допустимите инвестиции чрез включване на: - системи за пречистване и UV-филтриране на водата; - автоматизирани системи за прецизно хранене; - инфраструктура за наблюдение на здравния статус на животните. Предложените допълнения са в съответствие с актуалните европейски практики и ще осигурят реален напредък в прилагането на по-високи стандарти за хуманно отношение и биосигурност. 3.2 По отношение на сектор „свине“: • В Приложение № 10 не са предвидени конкретни инвестиционни възможности, насочени към надграждане на действащите стандарти в сектор „свиневъдство“, както и мерки, свързани с биосигурността и устойчивостта. Липсва ясно	
--	--	--	--

		дефиниране на допустимите технологии, които реално подобряват условията на живот на животните. Секторът е един от най-чувствителните по отношение на епизоотичен риск, особено предвид опита на страната с Африканската чума по свинете (АЧС). Поради това считаме, че мерките за биосигурност трябва задължително да бъдат включени сред допустимите инвестиции. В съответствие с Регламент (ЕС) 2016/429 и Ръководството на Европейския орган за безопасност на храните (EFSA) за превенция на АЧС, допустими следва да бъдат инвестиции, насочени към: - автоматизирани системи за дезинфекция и контрол на достъпа; - инфраструктура за съхранение и третиране на отпадъци; - системи за пречистване и UV-дезинфекция на водата; - енергийно ефективни решения за вентилация, отопление и охлаждане; - технологии за мониторинг на здравния статус и поведението на животните. Изключването на тези инвестиции ограничава ефективността на интервенцията и противоречи на целите на Регламент (ЕС) 2021/2115 и на Националната програма за контрол на АЧС. • Съществен проблем е и ограничаването на допустимите инвестиции само до определени категории животни, като свине-майки. Съвременното свиневъдство функционира като	
--	--	---	--

		интегрирана система, в която всички производствени групи – прасета за уговяване, подрастващи, свине майки и нерези – имат взаимосвързана роля. Подкрепата само за една от тези категории би изкривила инвестиционния процес и би ограничила конкурентоспособността на стопанствата с пълен цикъл на производство. Директива 2008/120/ЕО и Стратегията на Европейската комисия „От фермата до трапезата“ поставят акцент върху прилагането на високи стандарти за хуманно отношение към всички категории свине, а не само към определени групи. Ограничаването само до репродуктивните животни противоречи и на целите на СПРЗСР 2023–2027, които предвиждат подобряване на условията на отглеждане и намаляване на въздействието върху околната среда във всички подсектори на животновъдството. • Следва да се отчете и необходимостта от равнопоставеност между стопанствата, тъй като в България съществуват както ферми с пълен производствен цикъл, така и специализирани стопанства за уговяване. Изключването на последните от възможност за подпомагане би довело до неравнопоставеност и по-ниска ефективност на мярката като инструмент за устойчиво развитие. 4. Предложение за организиране и провеждане на онлайн среща с организации от сектор „свине“, „птици“ и „говеда“ за своевременно обсъждане,	4. Предложението не се отнася към настоящата процедура.
--	--	---	---

			прецизиране и финализиране на Приложение 10 от УК. Във връзка с коментарите и предложенията по т. 3 предлагаме на УО да насрочи своевременно онлайн среща с организациите от сектор „свине“, „птици“ и „говеда“ с цел финално изясняване и съвместно прецизиране на обхвата на Приложение № 10 „Списъци по Приоритет 2“ така, че да се постигне пълно съответствие с националното и европейското законодателство в областта на хуманното отношение към животните. Прецизирането на допустимите инвестиции ще позволи насочването на средствата към модерни технологии и решения с дългосрочен ефект, ще премахне съществуващите неясноти и ще осигури равнопоставеност между различните производствени направления. Това е предпоставка за по-ефективно прилагане на интервенциите и за постигане на стратегическите цели на СПРЗСР 2023–2027 в сектор „Животновъдство“. <i>С уважение,</i> <i>АЗПБ</i>	
17.	Б. Веселинова	30.10.2025 г. 19:41	Предложения: 1. Да отпадне от документите за плащане изискването за предоставяне на платежно за застраховки. Обосновка: Застраховките не са част от изискуемите документи към исканията за плащане. 1. Да има ясна дефиниция на понятието „прогнозна година“ – дали се отнася за период	1. Приема се. 2. Приема се.

		след частично изпълнение, пълно изпълнение или след изплащане на помощта. Обосновка: Липсата на точна дефиниция води до нееднакво тълкуване от кандидатите и експертите, което създава несъответствия в бизнес плановете и финансовите анализи. Яснотата ще осигури еднакво прилагане на правилата и ще предотврати последващи забележки при оценка и контрол. 1. Да отпадне изискването за включване на „предходната година“ в бизнес плана. Обосновка: Данните от предходната година не влияят на финансовите показатели, които са обект на оценка, а само натоварват документацията. Тази информация няма аналитична стойност за прогнознния период и може да се изключи без риск за целостта на финансовия анализ. 1. Банковите извлечения да не се изисква да бъдат заверявани от банката. Обосновка: Всички електронни банкови извлечения съдържат уникален референтен номер и са официален документ, признат от НАП и БНБ. Заверяването от банка е ненужно дублиране, което затруднява и оскъпява процеса. 1. Да се коригира формулярът на справката в Excel към декларацията за ЗМСП – при добавяне на допълнителни редове (например при повече от 5 свързани предприятия) системата да позволява въвеждане на данни в оранжевите полета.	3. Приема се. 4. Не се приема. С оглед облекчаване на изискванията към бенефициентите, е заложено условие, в случай на представени платежни нареждания от система за електронно банкиране, същите не следва да бъдат заверени от банка. 4. Не се приема. Образецът на Декларация по чл. 4а, ал. 1 от ЗМСП (Приложение № 11) е утвърден от министъра на икономиката.
--	--	--	---

			Обосновка: В момента техническото ограничение прави невъзможно въвеждането на пълните данни, което може да доведе до непълна декларация и грешки при подаване. Промяната ще осигури пълнота и коректност на информацията. 1. В таблицата на разходите, която се прави при отчитане на проектите, в падащото меню на застрахователите, да се промени „Медика 21“ на „Застрахователна компания Аксиом АД“. Обосновка: Посоченото наименование не съответства на актуалната регистрация на дружеството в Търговския регистър. Корекцията ще предотврати грешки при избор на контрагент и ще осигури точност на данните. 1. Да се оправи поредността на инвестициите, при въвеждане в СЕУ – първият ред, който се попълва, да стои най-отгоре, а не да отива най-отдолу. Обосновка: Настоящата подредба затруднява проследяването и проверката на въведените инвестиции. Логично е първият попълнен ред да бъде най-горе в списъка, за да се запази последователността и да се избегнат грешки при въвеждане и преглед на информацията.	5. Приема се по принцип. Посоченият документ не е част от Насоките за кандидатстване по приема. 6. Приема се по принцип. При техническа възможност ще бъде реализирано.
18.	СБПБ	30.10.2025 г. 22:59	От името на СДРУЖЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА БИОПРОДУКТИ /СБПБ/ представям предложение с малко допълнение в частта: II.Г.1 - ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА ПРИЕМ № II/Г/1/0/1 7.1. Критерии за допустимост на кандидатите	1. Не се приема. За подкрепа на младите земеделски стопани при стартиране на дейност в Стратегическия план е разработена и се прилага интервенция II.Д.1.

		1. Кандидатите земеделски стопани към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: 1.1. да са физически лица или да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия.; 1.2. да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период; Предлагаме да се добави: „с изключение на бенефициерите(кандидатите) по П.Д.1и Д2“ Както и в частта: П.Г.1.1 - ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА НАСОЧЕНИ КЪМ ОПАЗВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРИЕМ № П/Г/1/1/1 7.1. Критерии за допустимост на кандидатите 1. Кандидатите земеделски стопани към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: 1.1. да са физически лица или да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия; 1.2. да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Закона за подпомагане на земеделските	„Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“. В допълнение, в съответствие с политиката за насърчаване на младите земеделски стопани, за тях е предвиден приоритет по критериите за оценка с цел получаване на предимство пред останалите кандидати.
--	--	---	--

		производители от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период; Предлагаме да се добави: „с изключение на бенефициерите(кандидатите) по П.Д.1 и Д.2“ Кратки мотиви за горните допълнения: Навсякъде в СП(стратегическият план) е записано, а и постоянно се дакламира от управляващите и администрацията, че приоритет са Младите Земеделски Стопани, а тук автоматично се изключва цяла една група, за която по друга Интервенция е заложено ограничение кандидатите да не са регистрирани като Земеделски Стопани повече от 24 месеца. Ето защо смятам за справедливо, а и е звучи като уточнение да се включи това допълнение: „с изключение на бенефициерите (кандидатите) по П.Д.1 и Д.2“ И по двете позиции П.Г.1 - Инвестиции в земеделските стопанства; П.Г.1.1. - Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда, Кое то да се отнася само и единствено за кандидатите по Интервенция П.Д.1 и Д2 когато става дума за Подпомагане Млади Земеделски Стопани. В сайта www.sp2023.bg в описанието на Интервенциите Г.1 и Г.1.1 също е записано, че ще се дава приоритет на Навлизаното на Млади Фермери. Какъв по-подходящ начин да се стимулира навлизането на млади фермери, именно от това да ги	
--	--	---	--

			включим да бъдат допустими по тази мярка, вместо респективно „да им отрежем крилата“ до следващият прием след 5 или 7 години, каквото представлява заложената рестрикция, ако не бъде изрично уточнено, а това може да се направи с допълнението, което от СБПБ Ви предлагаме. https://www.sp2023.bg/index.php/bg/intervencii/ii-i-2-profesionalno-obuc... https://www.sp2023.bg/index.php/bg/intervencii/ii-i-2-profesionalno-obuc... Надяваме се да споделяте мотивите ни, за да се приеме това това допълнение.	
19.	Рангел Матански	30.10.2025 г. 23:41	Уважаеми представители на УО, Сдружаването е кауза и дългосрочен процес на изграждане на доверие между ЗС. Сдружаването има за цел да стабилизира доходите на членовете ЗС, подпомогне тяхното оцеляване и осигури пазарна сила, която е жизненоважна в постоянните кризи, в които се намира българското земеделие. Кризи, които се очаква дори да се задълбочават в предстоящите години, поради обявеното намаляване на бюджета за земеделие в следващия програмен период, достъп до европейския пазар на земеделска продукция от трети държави, все по-интензивни климатични предизвикателства и др. В качените две интервенции за публично обсъждане съществува възможност за колективни инвестиции на ниво земеделско стопанство, които да насърчат и укрепят ГОП в различни сектори. За този вид проекти е важно да се отбележи, че интензитета на	Не се приема. Критериите за оценка са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г. Критериите са приети след задълбочени дискусии със заинтересованите страни, в които са взети предвид анализите при подготовка на стратегическия план, идентифицираните потребности и е търсен баланс между различните приоритети. Критерии за подбор по т. 3 „Проекти, насърчаващи кооперирането и интеграцията между земеделските производители“ е специално фокусиран към групите и организациите на производители и дава предимство пред останалите кандидати. Следва да се отбележи, че критерии 3 е след приоритетите с най-висока относителна тежест.

		подпомагане е 65%, което е с само 5% повече от индивидуални проекти на ЗС в чувствителни сектори – 60% . Участие в колективен проект съгласно процента притежавани дялове в ГОП отнема от индивидуалния разполагаем лимит на членуващия ЗС, което изправя членовете пред избор дали да правят индивидуален или колективен проект. Видно от предходните приеми изборът е винаги в посока индивидуален проект /по представени данни колективните проекти са под 1% от общия брой проекти/. В същото време ГОП по своята същност не реализират оперативна печалба, а подкрепят повишаване на печалбата на своите ленове, чрез препродажба на земеделската продукция през малки маржове или работят с посредничество в сектор мляко и месо. Нееднократно е коментирано, че голяма част от останалите критерии са неприложими за проекти на ГОП, което създава неравнопоставеност. С цел насърчаване на жизнено важното за българското и европейско земеделие сдружаване отправям следното предложение, което да даде шанс на проекти на ГОП да съберат достатъчно точки като приоритет, за да получат достъп до финансирани.: Тълкуването на критерий 4.1 да се разреши като се вземе предвид оперативната печалба на членовете на ГОП от последните три завършени финансови години (2022, 2023 и 2024 г.). В този случай ако членовете на групата/организацията нямат реализирани печалби няма да има значение дали	
--	--	---	--

			кандидатстват с колективен или индивидуален проект. Подкрепата на такива проекти ще гарантира възможност за тяхното финансиране и коректно изпълнение.	
20.	Българска Асоциация Биопродукт и	31.10.2025 г. 13:08	Във връзка с публикувани за обществено обсъждане интервенции II.Г.1 и II.Г.1.1 предлагаме изменение в условията за кандидатстване и по двете интервенции. Да се дават точки за: • Ангажимент за изграждане на насаждения, от приоритетния сектор, за който кандидатът взема точки. Например – за трайни насаждения - повече от 100 дка. Идеята на това предложение е да бъдат третиращи по един и същ начин земеделци и животновъди. В раздела животни се дават точки за хуманно отношение към животните. Това поставя кандидатите, които са от другите сектори в неравностойно положение • Успешно реализиран и разплатен проект по мярка 4.1. Предложението изглежда в противоречие на критерий 5.5. То адресира един сериозен проблем в годините – подписване на договори с бенефициенти, които не изпълняват проектите си. Идеята е на това предложение е, да се даде бонус на фирмите изпълнили до край поетите ангажименти по предходните мерки и да се пенализират тези, които подписват и не изпълняват проектите си • Нетна стойност на активите на стопанството - над 1м.лв. С това предложение отново се цели устойчивост	Не се приема. Критериите за оценка са разглеждани на заседание на Тематична работна група на 14.08.2025 г. и са приети на заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР на 3-4 септември 2025 г.

		• Пак в търсене на устойчивост - през последните 2 години в дружеството са били открити минимум три работни места и с изпълнението на проекта се поема ангажимент да се запазят трите работни места и да се създаде още едно ново работно място. • Да се спре изкуственото раздробяване на стопанствата за получаване на по-големи субсидии на площ на такива от под 300 дка, да се дават точки за стопанства от над 300дка от приоритетните сектори само. По отношение на критерий за подбор 4.1 • Точките за финансово състояние на кандидата, което обезпечава реализирането на инвестицията да могат да се получат и при писмо с неотменим ангажимент от лицензирана банкова институция за финансиране на поне 60% от инвестицията • От критерий 4.1 да бъде премахнато – при съотношението (К), когато се получава число по-голямо 10 /десет/, да не се получават точки. В моментното предложение на този критерий се наказват фирми, които декларират високи печалби и съответно внасят в бюджета високи данъци	
--	--	--	--